

INHOUD

INHOUD	1
BIJLAGE 1 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA	2
BIJLAGE 2 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA	10
BIJLAGE 3 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA	15
BIJLAGE 4 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA - Overzicht van de geraamde uitgaven voor de uitvoering van het programma en van het herstelbeheer in het kader van de PAS	49
BIJLAGE 5 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA-Taakstelling 2020	76
BIJLAGE 6 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA – prioritaire inspanningen nodig voor bindend deel van de taakstelling 2020	80
BIJLAGE 7 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA	124
BIJLAGE 8 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA	126
BIJLAGE 9 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA	127

BIJLAGE 1 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

BEGRIPPENKADER VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

Abiotische factor

Een factor die te maken heeft met de niet-levende natuur. Voorbeelden zijn de bodemtextuur, de hoeveelheid water en het kalkgehalte van het water.

Acties 2020

Acties ter realisatie van de taakstelling 2020.

Actieve implementatie

Implementatie van de instandhoudingsdoelen door acties en/of beheer op het terrein.

ANB

Agentschap voor Natuur en Bos

Biodiversiteit

De variabiliteit onder levende organismen van allerlei herkomst, met inbegrip van onder andere terrestrische, mariene en andere aquatische ecosystemen en de ecologische complexen waar zij deel van uitmaken: dit omvat mede de diversiteit binnen soorten, tussen soorten en van ecosystemen.

Biodiversiteitsstrategie

Naast de Europees te beschermen soorten en habitats is Vlaanderen ook verantwoordelijk voor andere soorten en habitats die op haar grondgebied voorkomen. De biodiversiteitsstrategie wordt uitgewerkt met als doel ook deze Vlaamse soorten en habitats in een goede staat van instandhouding te brengen.

Biologische Waarderingskaart

De Biologische Waarderingskaart (BWK) is een inventarisatie van het biologische milieu en de bodembedekking van Vlaanderen en Brussel. Een inkleuring in groentinten duidt de biologische waarde van het milieu op een overzichtelijke wijze.

Biotische factor

Een factor die te maken heeft met de invloed van levende organismen, inclusief de mens. Voorbeelden zijn het verwijderen van stoffen uit water door planten wortels en het omwoelen van de bodem door regenwormen.

Bosdecreet

Het Bosdecreet 13 juni 1990 (publicatie Belgisch Staatsblad 28 september 1990).

Compatibiliteitstabel

Tabel die aangeeft waar de ecologische vereisten van Europees te beschermen en de ecologische vereisten van bepaalde (één of meerdere) Europees te beschermen soorten of van **vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen**, grotendeels tot aanzienlijk overlappen zodat het habitattype een leefgebied kan vormen voor die betreffende soorten .

Doelen 2020

Voor de uitvoering van de natuurdoelen is een traject uitgezet op basis van bestaande afspraken uit de Europese Biodiversiteitsstrategie, die voor Vlaanderen een resultaatdoelstelling tegen 2020 impliceert, en en

////////////////////////////////////

het Pact 2020, dat een afspraak omtrent de inspanningen tegen 2020 bevat. De realisatie van die taakstelling betekent concreet dat naast de stand still voor alle Europees te beschermen habitats en soorten, in 2020, 16 van de 47 beschermde habitattypes in een gunstige staat moeten verkeren of verbetering vertonen ten opzichte van 2007. Voor alle habitattypes en richtlijnsoorten samen moet dan 70% van de inspanningen operationeel zijn, zodat alle habitats en soorten uiterlijk tegen 2050 in een gunstige regionale staat van instandhouding kunnen worden gebracht. Voor soorten is dit doel verder vertaald : voor de soorten waarvoor een extra oppervlakte leefgebied nodig is, is 1/3 (33 %) van de extra oppervlakte leefgebied gerealiseerd door inrichting en beheer.

Doelen 2050

De planningshorizon van het Natura 2000-programma. Tegen deze datum moeten alle Europees te beschermen habitats en soorten en hun leefgebieden in een regionaal gunstige staat van instandhouding verkeren. Voor bossen, die vaak een lange realisatietijd nodig hebben, geldt dat deze richting de gunstige staat moeten evolueren.

Dwingende acties

Waar de taakstelling niet via de sterkste schouders en bijkomende vrijwillige engagementen kan worden gerealiseerd, kunnen dwingende instrumenten (in het decreet omschreven door de term "dwingende acties") worden ingezet voor acties die binnen de planperiode moeten uitgevoerd zijn. Zij kunnen de vorm aannemen van een uitgebreid aantal maatregelen, zoals het opleggen van bepaalde verbodsbepalingen (bv. het tijdelijk niet betreden of bewerken van een terrein waarvan men eigenaar is) of gebodsbepalingen, zoals het vestigen van erfdiensbaarheden tot openbaar nut, maar ook het verwerven van terreinen. Ook het opleggen van de verplichting tot het opmaken en uitvoeren van een natuurbeheerplan behoort tot de mogelijkheden.

Ecologische vereisten

Dit zijn de vereisten op biotisch en abiotisch vlak waaraan een habitat en de omgeving ervan, of een leefgebied van een soort, moet voldoen om in een gunstige staat van instandhouding te kunnen blijven en/of geraken. Het zijn dus de wetenschappelijk vaststelbare, abiotische en biotische vereisten waaraan moet worden voldaan, opdat Europees te beschermen habitats, of populaties van Europees te beschermde soorten en hun leefgebieden, kunnen worden behouden, hersteld of ontwikkeld in een gunstige staat van instandhouding;

Ecosysteem

Het geheel van biotische en abiotische elementen die het samenleven van levende organismen in een bepaald gebied kenmerken.

EU biodiversiteitsstrategie 2020

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. (COM(2011) 244 definitief, 18 pgs), waarin een nieuwe strategie is opgenomen inzake maatregelen om het biodiversiteitsverlies te reduceren. Vlaanderen onderschreef deze strategie. In de EU-biodiversiteitsstrategie-2020 wordt een langetermijnvisie geformuleerd: 'Tegen 2050 worden de biodiversiteit van de Europese Unie en de ecosysteemdiensten die daardoor worden geleverd – het natuurlijke kapitaal van de Unie – beschermd, gewaardeerd en naar behoren hersteld omwille van de intrinsieke waarde van de biodiversiteit en de essentiële bijdrage ervan aan het menselijk welzijn en de economische welvaart, en zodanig dat catastrofale veranderingen ten gevolge van het biodiversiteitsverlies worden voorkomen.'

Europees te beschermen habitats

De habitattypes opgenomen in bijlage I bij het Natuurdecreet, die voorkomen in Vlaanderen en waarvoor gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld.

Europees te beschermen soorten

De soorten, opgenomen in bijlage II, III en IV bij het natuurdecreet, en de trekvogels die geregeld voorkomen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest en die niet in bijlage IV bij het Natuurdecreet worden vermeld, waarvoor Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld.

////////////////////////////////////

Afgekort IHD. Ook wel instandhoudingsdoelen of Europese natuurdoelen genoemd.

Instandhoudingsmaatregelen

De plannen of programma's, geboden of verboden en andere acties die er op gericht zijn om Europees te beschermen habitats of populaties van Europees te beschermen soorten en hun leefgebieden, en het natuurlijk milieu ervan, in stand te houden, te herstellen of te ontwikkelen. Onder 'andere acties' moet ook inrichting en beheer van terreinen en het nemen van maatregelen op het vlak van het natuurlijk milieu begrepen worden.

Intenties

Instandhoudingsdoelstellingen waarvoor het passend beheer in de praktijk reeds voorzien is maar dat nog niet is vastgesteld in goedgekeurde natuurbeheerplannen, als vermeld in artikel 16octies van het decreet van 21 oktober 1997, of daarmee vergelijkbare plannen of vergelijkbare overeenkomsten waarin een passend beheer is vastgesteld, van het ANB, terreinbeherende verenigingen of van bepaalde overheden (gemeenten, militaire overheid).

Investeringsubsidies Natuur

Dit zijn door de Vlaamse overheid gesubsidieerde kortlopende (inrichtings)projecten met het oog op realisatie van natuurdoelen. Met deze investeringsubsidies wil de Vlaamse overheid beheerders, eigenaars en gebruikers stimuleren om de natuurdoelen mee te realiseren.

Kaderrichtlijn Water

Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (Publicatieblad Nr. L 327 van 22/12/2000 blz. 0001 – 0073)

Kritische depositiewaarde

Om een gunstige staat van instandhouding te bereiken moeten de milieueffecten ter hoogte van habitats en leefgebieden worden teruggebracht tot onder hun zogenaamde grenswaarde. Deze grenswaarde of kritische last is de maximaal toelaatbare milieudruk per eenheid van oppervlakte of volume die een bepaald habitatype of leefgebied kan verdragen zonder dat deze - volgens de huidige kennis - er hinder van ondervindt.

Leefgebiedsafbakening

Afbakening van het actuele leefgebied van een bepaalde Europees te beschermen soort en van een toekomstig leefgebied van die Europees te beschermen soorten volgens goedgekeurde projecten en plannen.

Lokale staat van instandhouding

Kort: LSVI. Om te weten te komen in welke toestand de habitats en soorten zich in elke SBZ of deelgebied bevinden, ontwikkelde het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek tabellen waarmee kan nagegaan worden wat de lokale staat van instandhouding per soort en habitat is. Deze tabellen vormen ook de basis voor de monitoring van de resultaten van de implementatie.

Natura 2000

Europees netwerk van gebieden die door de lidstaten van de Europese Unie werden aangewezen als Speciale Beschermingszone ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn. Deze gebieden zijn aangeduid om Europees beschermde habitatypes en soorten de kans te geven duurzaam te overleven en zo de Europese biodiversiteit te bewaren.

Natuurdecreet

Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (Publicatie Belgisch Staatsblad: 10 januari 1998).

Natuurinrichting

Natuurinrichting is het projectmatig herstellen, ontwikkelen of behouden van waardevolle natuur door natuurontwikkelingswerken uit te voeren. Natuurinrichtingsprojecten volgen een specifieke procedure te vergelijken met een ruilverkaveling.

Ontsnippering

Het proces waarbij door genomen maatregelen (bijvoorbeeld aanleg van kleine landschapselementen,) de versnippering (fragmentatie) van gebieden wordt tegengegaan.

Openstaand saldo

Voor de Europese natuurdoelen wordt per deelgebied nagegaan in welke mate zij gerealiseerd worden via afspraken in natuurbeheerplannen of ermee gelijkgestelde plannen of contracten. De doelen die nog niet zijn gedekt door natuurbeheerplannen of ermee gelijkgestelde plannen of contracten vormen het openstaand saldo.

PACT 2020

De Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners hebben het initiatief genomen om een toekomstpact voor Vlaanderen af te sluiten met doelstellingen en acties naar 2020: het Pact 2020. Het Pact 2020 weerspiegelt de gezamenlijke langetermijnvisie, -strategie en -acties van de Vlaamse regering en de sociale partners. Het Pact bevat doelstellingen met concrete streefcijfers. Het Pact wil onder andere meer mensen aan de slag krijgen, een betere levenskwaliteit creëren en een efficiënt en doeltreffend bestuur verzekeren.

PAS

Programmatische Aanpak Stikstof

Passend beheer

Natuurbeheer dat passend, dus geschikt is, om vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen en/of natuurstreefbeelden te bereiken en/of te behouden.

Passieve implementatie

Onrechtstreekse implementatie van de instandhoudingsdoelen door vergunningverlening, passende beoordeling e.d.

Populatie

Groep van individuen van dezelfde soort die samen voorkomen in een bepaald gebied.

Potentiële natuurwaarden

De aanwezigheid van het natuurlijk milieu voor het realiseren van een natuurstreefbeeld.

Praktische wegwijzer

Een leidraad voor het opstellen van een passende beoordeling volgens een vast stramien.

Prioritair habitatype

Een habitatype dat gevaar loopt te verdwijnen en waarvoor de Europese Unie een bijzondere verantwoordelijkheid draagt omdat een belangrijk deel van hun natuurlijke verspreidingsgebied op het grondgebied van de EU ligt. Deze prioritaire typen worden vaak aangeduid met een sterretje (*).

Prioritaire inspanningen

'Prioriteiten' vormen een voorrangsorte van instandhoudingsdoelstellingen binnen een Europees te beschermen gebied, gelet op de Europees te beschermen soorten en habitats waarvoor het gebied is aangeduid, gelet op de desbetreffende gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen en gelet op de voor dat Europees te beschermen gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging met betrekking tot de in

////////////////////////////////////

Specifieke instandhoudingsdoelstellingen

De Europese natuurdoelen van een Speciale Beschermingszone. Deze doelen geven aan welke bijdrage een Speciale Beschermingszone levert aan de realisatie van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, die op hun beurt aangeven aan welke voorwaarden voldaan moet zijn (areaal, oppervlakte of populatiegrootte, kwaliteit van het habitatype of leefgebied) opdat soort of habitatype duurzaam zal kunnen overleven. Voor habitatypes wordt dit uitgedrukt in termen van oppervlakte en kwaliteit; voor soorten in termen van populatiegrootte en kwaliteitseisen aan de leefgebieden. Afgekort: S-IHD.

Staat van instandhouding

Dit is het antwoord op de vraag: Hoe staat het met de soort of het habitatype (in Vlaanderen)? Het beoordeelt de toestand en de invloeden die op de betrokken soort of habitatype inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort of de verspreiding en oppervlakte van het habitatype in Vlaanderen. De staat van instandhouding van de habitatypes wordt geëvalueerd op basis van vier criteria: de oppervlakte van de habitat, het areaal, de kwaliteit en de toekomstverwachtingen; die van de soorten op basis van vier licht verschillende criteria: de populatie van de soort, het areaal, het habitat en de toekomstverwachtingen.

Sterkste schouders

Met ‘sterkste schouders’ worden bedoeld de overheden en de erkende terreinbeherende (natuur)verenigingen. Om de druk bij andere ruimtegebruikers minimaal te houden, heeft de Vlaamse regering afgesproken dat de zwaarste lasten door deze sterkste schouders gedragen zullen worden. Concreet wordt geïnventariseerd in welke mate de overheden en de terreinbeherende verenigingen de benodigde inrichtings- en beheermaatregelen kunnen realiseren op de terreinen die ze momenteel in eigendom heeft of beheert.

Verbindingsnota

Nota goedgekeurd door de Vlaamse Overleggroep waarin aangegeven wordt welke de prioritairere noden zijn van Europees te beschermen soorten aan verbindingen tussen Speciale beschermingszones, of deelgebieden van Speciale beschermingszones om tot een goede lokale staat van instandhouding voor een aantal Europees te beschermen soorten te kunnen geraken.

Vermesting

Het voedselrijker worden van het milieu, door toename van de hoeveelheid voedingsstoffen (nitraat, fosfaat), waardoor de ecologische processen en de natuurlijke kringlopen verstoord worden. Hierdoor gaat de biodiversiteit achteruit.

Versnippering

Fragmentatie van het leefgebied van soorten, waardoor soorten ten minste lokaal kunnen uitsterven. Versnippering uit zich in de afname van arealen, de toenemende weerstand voor verplaatsing door soorten tussen die kleiner wordende arealen door andere vormen van landgebruik en meer algemeen dus in de toename van aantal en omvang van barrières.

Verzuring

De verhoging van de concentratie waterstofionen in bodem of water als natuurlijk proces of als gevolg van atmosferische deposities van zwavel- of stikstofverbindingen (zwaveldioxide, stikstofoxides en ammoniak) of van veranderingen in hydrologie of in de vegetatie.

Vogelrichtlijn

Richtlijn 2009/147/EG van het Europees parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (gecodificeerde versie) (Publicatieblad Nr. L 20 van 26/1/2010, blz. 7–25).

Vogelrichtlijngebieden

Speciale Beschermingszone aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn. Samen met de Speciale Beschermingszones in uitvoering van de Habitatrichtlijn vormen ze het Natura 2000-netwerk.

Voortoets

De afweging of een passende beoordeling al dan niet moet worden opgemaakt. Tijdens dat proces wordt nagegaan of een risico bestaat op een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone. Het uitvoeren van een voortoets is dus niet hetzelfde als het uitvoeren van een passende beoordeling. De voortoets is ook de naam van een online-toepassing die een initiatiefnemer hierbij helpt: www.voortoets.be.

Zoekzone

Zone zoals gedefinieerd in het natuurdecreet: *een zone die per Europees te beschermen soort en per Europees te beschermen habitat de perimeter aangeeft die gevrijwaard wordt met het oog op het optimaal plaatsen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de betrokken speciale beschermingszone. De omvang van de zoekzone wordt bepaald door de oppervlakte die nodig is voor het realiseren van het openstaand saldo van de taakstelling voor de betrokken Europees te beschermen habitat of Europees te beschermen soort.*

Is dus een zone binnen een Speciale Beschermingszone waar bepaalde habitats kunnen en deels moeten gerealiseerd worden.

Zoekzonemodel

Rekenkundig model dat zoekzones voor Europees te beschermen habitats binnen Habitatrichtlijngebieden ruimtelijk plaatst.

BIJLAGE 2 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

JURIDISCHE DUIDING VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

Wettelijk kader Vlaams Natura 2000 programma

1. Algemeen

Het Vlaams Natura 2000-programma heeft een verankering in de natuurbehoudswetgeving. De grondslag van die verankering is te vinden in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: het **natuurdecreet**). Nadere uitwerking van de bepalingen in het natuurdecreet zijn vastgesteld in het **Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014**.

2. Natuurdecreet

In het natuurdecreet wordt het Vlaams Natura 2000-programma in de eerste plaats in artikel 50bis gepositioneerd als de hoeksteen van het instandhoudingsbeleid op niveau van het hele Vlaamse Gewest:

Art. 50bis. §1. *Onverminderd de toepassing van artikel 7, derde lid, heeft het instandhoudingsbeleid het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen tot doel.*

Daarvoor omvat het instandhoudingsbeleid:

1° op het niveau van het Vlaamse Gewest: een Vlaams Natura 2000-programma;

2° op het niveau van de speciale beschermingszones: managementplannen Natura 2000;

3° op het niveau van de leefgebieden van Europees te beschermen soorten: de soortenbeschermingsprogramma's;

4° buiten de speciale beschermingszones: de managementplannen, vermeld in artikel 48.

§2. De administratieve overheid en de natuurlijke personen of rechtspersonen die zakelijke of persoonlijke rechten hebben verworven op gronden met financiële tussenkomst van een administratieve overheid in uitvoering van dit decreet, hebben een centrale rol bij de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de invulling van deze centrale rol.

Belangrijk is om aan te geven dat de decretale bepalingen betrekking hebben op de planmatige omkadering van het instandhoudingsbeleid

Vervolgens wordt een volledige sectie in het natuurdecreet gewijd aan het Vlaamse natura 2000-programma, met name sectie 2, van hoofdstuk V, afdeling 4, onderafdeling E (de onderafdeling met betrekking tot de 'planmatige omkadering van het instandhoudingsbeleid'). Artikel 50ter tot en met 50sexies van die sectie 2 van het natuurdecreet leggen de regels vast inzake het doel, de inhoud en de totstandkoming van het natura 2000-programma:

Art. 50ter. §1. Voor het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest wordt een Vlaams Natura 2000-programma opgesteld.

////////////////////////////////////

BIJLAGE 3 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

Globaal Afwegingskader

Situering

In het besluit van de Vlaamse regering tot regeling van het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000, de zoekzones en de actiegebieden voor de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats van 20 juni 2014 ('Instandhoudingsbesluit') wordt verduidelijkt (Art 3 § 2) dat: 'het Vlaams Natura 2000-programma een globaal afwegingskader dient te bevatten met daarin:

- a) Een afweging van de ecologische vereisten van Europees te beschermen habitattypes, van Europees te beschermen soorten en van soorten die typisch zijn voor een Europees te beschermen habitat.
- b) Een afweging voor soorten van regionaal belang van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor boshabitats ten aanzien van ecologische vereisten voor vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen.'

Art. 8, tweede lid vult dit afwegingskader aan: 'In uitvoering van art 50septies, §2, mag het gradueel realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van de boshabitats voor de speciale beschermingszone of –zones niet leiden tot een betekenisvolle verslechtering of betekenisvolle achteruitgang van de vegetaties van regionaal belang opgenomen in bijlage.'

In de nota aan de Vlaamse regering is de volgende toelichting voorzien: *Voor de soorten van regionaal belang omvat het afwegingskader een bijkomende afweging. Met name bij het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen voor boshabitats, dient desgevallend het relatieve belang van een concrete realisatie afgewogen te worden t.o.v. ecologische vereisten voor vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen (in het bijzonder **Roodborsttapuit, Wulp en Grutto, en de habitattypische soorten Graspieper, Paapje, Tureluur en Watersnip).***

Principes en toepassing

Het globaal afwegingskader en de toepassing ervan gaat uit van het principe dat de afweging moet gebeuren op basis van de best beschikbare kennis. Dit impliceert dat het afwegingskader een levend instrument is dat in functie van nieuwe inzichten en/of beschikbare gegevens kan worden aangepast. De toepassing van het globaal afwegingskader verloopt gefaseerd.

Fasering in de toepassing van het globaal afwegingskader

De toepassing van dit globaal afwegingskader wordt gefaseerd in verschillende stappen. Om invulling te geven aan deze stappen, werd een compatibiliteitstabel tussen Europese habitattypes en een selectie van Europees te beschermen soorten opgesteld.

Deze tabel gaat na welke Europese habitattypes verenigbaar zijn met de ecologische vereisten van een aantal geselecteerde Europees te beschermen soorten.

De selectie van soorten waarvoor deze afbakening werd uitgevoerd, is gebaseerd op onderstaande criteria:

- De nood aan bijkomende oppervlakte leefgebied op basis van de S-IHD-besluiten,
- De oppervlaktebehoefte van soorten,
- De mate van achteruitgang van soorten In welke mate de soort nood heeft aan verbindingen rekening houdende met de verbidingsnota's zoals goedgekeurd op de Vlaamse Overleggroep

- De mate waarin de leefgebiedsafbakening voor de soort op basis van de beschikbare kaartlagen haalbaar is (en dit met een redelijke zekerheid) (
- De mate waarin de doelen voor de soort kwantificeerbaar zijn en de afbakening van het leefgebied zinvol is ter vrijwaring van niet-compatibele doelen.;
- De mate waarin er voor de soorten al concrete afspraken werden gemaakt inzake vrijwaring van leefgebied in het kader van soortbeschermingsprogramma's,

Of de soort al dan niet meelift met een soort waarvoor het leefgebied wordt afgebakend, Hierbij bruikbare documenten omvatten onder meer : de INBO adviezen, INBO.A.2008.191, INBO.A.2013.111 en INBO.A.2013.104, het INBO rapport INBO.R.2013.23 en het Eindrapport Zoekzonemodel, Technische beschrijving, (VITO, INBO, december 2015).

Op basis van deze criteria werden de volgende soorten geselecteerd: blauwborst, boomkikker, boomleeuwerik, bruine kiekendief, gevlekte witsnuitlibel, gladde slang, goudplevier, grauwe gans, grauwe klauwier, groenknolorchis, hazelmuis, heikikker, kamsalamander, kemma, kleine rietgans, kleine zwaan, knoflookpad, kolgans, krakeend, kruipend moerasscherm, kwak, kwartelkoning, lepelaar, nachtzwaluw, nauwe korfslak, ooievaar, pijlstaart, poelkikker, porseleinhoen, regenwulp, rietgans, rivierrombout, roerdomp, rugstreeppad, slobbeend, smient, tafeleend, vroedmeesterpad, wespindief, wintertaling, woudaap, zeggekorfslak.

Voor deze soorten werd nagegaan welke habitattypes compatibel zijn met hun leefgebied(en). Hiertoe werd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek per soort een lijst opgemaakt van habitattypes die zonder problemen in het leefgebied van de soort aanwezig kunnen zijn. Deze tabel werd opgesteld op basis van de (tussentijdse) resultaten van lopende onderzoeksopdrachten. Er zijn verschillende fases in dit globaal afwegingskader. De eerste fase handelt over bewarende maatregelen binnen het zoekzonemodel. De tweede fase omvat een concrete afweging bij de implementatie van de doelen en dit op verschillende niveaus (managementplan en beheerplan). Dit zou kunnen inhouden dat een voorziene zoekzone niet kan geïmplementeerd worden.

FASE 1. Bewarende maatregelen bij de vaststelling van de zoekzones

Met het oog op het vastleggen van zoekzones in de Managementplannen 1.1 werd het zoekzonemodel ontwikkeld (zie ook Eindrapport Zoekzonemodel, Technische beschrijving, (VITO, INBO, december 2015). Bij de ontwikkeling van het zoekzonemodel werden onderstaande bewarende maatregelen geïmplementeerd voor de doorverwerking van de hoger genoemde bepalingen van het Instandhoudingsbesluit.

1. Vrijwaren actuele leefgebieden van een selectie van Europees te beschermen soorten

Voor bovenstaande selectie van Europees te beschermen soorten werd in die SBZ (deel)gebieden waar deze soorten tot doel zijn gesteld, de actuele leefgebieden afgebakend. Het was niet voor alle Europees te beschermen soorten mogelijk om een eenduidige afbakening van actueel leefgebied te voorzien. Op basis van hoger vermeldde criteria werd een selectie gemaakt. Deze afbakeningen werden semi-automatisch gegenereerd op basis van de biologische waarderingskaart, de vereisten die de soort stelt aan zijn leefgebied (vegetatietypes, ruimtelijke aspecten), de oppervlaktevereisten zoals beschreven in rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO.R.2008.35; INBO.R.2008.36) en de bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek beschikbare gegevens over de actuele verspreiding van de soort.

Op basis van enerzijds het afgebakend actueel leefgebied en anderzijds de lijst met compatibele habitattypes, wordt binnen het zoekzonemodel automatisch voorkomen dat zoekzones voor habitattypes die niet compatibel zijn met de ecologische vereisten van een welbepaalde soort, het actueel leefgebied van deze soort omvatten. Zo wordt vermeden dat het actuele voorkomen van

////////////////////////////////////

leefgebied van een soort, toch zijn er vaak bij de instandhouding en/of ontwikkeling van dit habitat specifieke aandachtspunten die in rekening moeten gebracht worden om het leefgebied van de soort in een gunstige staat te behouden of te brengen, zoals bijvoorbeeld gerichte beheersmaatregelen.

NIVEAU MANAGEMENTPLAN

In dit deel worden enkele richtinggevende criteria weergegeven op basis waarvan een gebiedsgerichte afweging op het niveau van het managementplan kan gemaakt worden bij de realisatie van de natuurdoelen. Binnen een managementplan kan met deze afweging onder meer rekening gehouden worden bij de implementatie van de prioritaire inspanningen. Bemerkt dat de beschikbare gegevens waarop deze afweging kan gebaseerd worden, in de toekomst verder kunnen gewijzigd/geoptimaliseerd/aangevuld worden in functie van bijkomend onderzoek en beschikbaarheid van nieuwe gegevens. De afweging dient in elk geval te gebeuren op basis van de feitelijke toestand op het terrein.

1. Valt de beoogde natuurdoellocatie samen met actueel leefgebied van een (of meerdere) Europees te beschermen soorten ?

Indien **ja**: Verzekert het behoud van het actueel voorkomen van de soort, rekening houdend met de ecologische vereisten van deze soort. Raadpleeg hiervoor onder meer de rapporten met vermelding van de criteria voor de lokale staat van instandhouding van soorten (INBO.R.2008.35; INBO.R.2008.36) en de compatibiliteitslijst in bijlage 1.

Ook voor Europees te beschermen soorten die niet tot doel gesteld zijn, maar actueel voorkomen, dienen op basis van het standstill principe maatregelen voorzien te worden om het leefgebied van deze soorten minstens in stand te houden indien de G-IHD voor deze soort nog niet bereikt is². Hiervoor dient het actueel voorkomen door het INBO bevestigd te worden. Dit actueel voorkomen kan in een latere fase bij herziening van de doelen in rekening gebracht worden om zo efficiënt mogelijk invulling te geven aan de G-IHD.

Bemerkt dat voor soorten beschermd op basis van het Soortenbesluit er steeds de in dit besluit bepaalde beschermingsmaatregelen blijven gelden.

2. Valt de beoogde natuurdoellocatie voor bos samen met actueel betekenisvol leefgebied van een (of meerdere) vogelsoorten kenmerkend voor kwalitatieve open weilandcomplexen?

Indien **ja**: Vermijd bosontwikkeling in de betekenisvolle leefgebieden van deze vogelsoorten. Niet-limitatieve of beperkende criteria op basis waarvan de betekenisvolheid van een actueel leefgebied kan worden ingeschat zijn onder meer:

- het gebied bevat meer dan 1% van de Vlaamse broedpopulatie ; of
- het gebied bevat populaties voor meerdere van de zes soorten; en
- het gebied wordt als biologisch waardevol of zeer waardevol beschouwd op basis van de BWK.

3. Valt de beoogde natuurdoellocatie samen met het actueel voorkomen van een (of meerdere) habitattypische soorten of met de leefgebieden van een (of meerdere)

---

² Uit de nota bij het Vlaamse Besluit Natura 2000 volgt dat de gewestelijke taakstelling ook omvat dat, naast de hoeveelheid bijkomend habitattypen en leefgebied voor soorten, de bestaande oppervlaktes Europees te beschermen habitat en de bestaande leefgebieden voor Europees te beschermen soorten dienen in stand gehouden te worden.

habitattypische soorten (indicatief voorkomen wordt weergegeven in de Managementplannen Natura 2000 versie 1.1) ?

Indien **ja**: Voor habitattypische soorten zijn in tegenstelling tot de Europees te beschermen soorten geen doelen ontwikkeld. Het is, gelet op de definitie van gunstige staat van instandhouding van een habitat, evenwel van belang dat op regionaal vlak er voor deze soorten een goede staat van instandhouding geldt, zo niet brengt dit de goede staat van instandhouding van het overeenstemmende habitatype in het gedrang. Bijgevolg dient er bij het realiseren van natuurdoelen afgewogen te worden of en in welke mate er een impact op habitattypische soorten plaatsvindt. Hierbij zijn volgende beoordelingscriteria richtinggevend:

- Gaat het om leefgebied aan de rand van het Vlaamse areaal of cruciaal voor het behoud van het areaal ?
- Gaat het om een significante populatie (1 %) op Vlaams niveau?
- Komt de soort voor in biologisch waardevol gebied (op basis van de BWK kaart)?
- Gaat het om een soort die op basis van de rode lijst als kwetsbaar, bedreigd, ernstig bedreigd of uitgestorven wordt beschouwd?
- Gaat het om een soort waarvoor het leefgebied naast het kenmerkende habitatype ook essentieel gevoelig, niet-habitat omvat? Om dit te concretiseren zal voor een selectie gevoelige habitattypische soorten opgelijst worden welke habitatypes niet met hun leefgebied compatibel zijn.

Een positief antwoord op meerdere van bovenstaande vragen, pleit ervoor om extra aandacht te besteden aan het behoud van (het leefgebied van) de habitattypische soort. Een afwijking hiervan is mogelijk zolang de regionale staat van instandhouding van de habitattypische soort zeker behouden blijft.

4. Valt de beoogde natuurdoellocatie voor bos samen met het actueel voorkomen van een vegetatie van regionaal belang ?

Indien **ja**: Vermijd bosontwikkeling op percelen met een vegetatie van regionaal belang met een oppervlakte groter dan 0,5 ha. Ter informatie: het voorzien van een vegetatie van regionaal belang als open plek in een boshabitatype, kan een alternatief zijn.

NIVEAU BEHEERPLAN

De afweging op niveau van het managementplan, dient eveneens of finaal toegepast te worden in de beheerplannen. Naast de maximale afstemming op de bepalingen van het managementplan Natura 2000, kan het natuurbeheerplan ook het realiseren van natuurstreefbeelden van regionaal belang omvatten. Aandacht en prioritaire acties in functie van Europees te beschermen of habitattypische soorten dienen vertaald te worden in concrete beheermaatregelen die de gunstige toestand van deze soorten kunnen verzekeren. Hiervoor kan onder meer beroep gedaan worden op de beheerlijnen vermeld in het *Handboek voor beheerders. Europese natuurdoelstellingen op het terrein. Deel 2: Soorten* (Van Uytvanck, J.; Goethals, V. (2014). Handboek voor beheerders: Europese natuurdoelstellingen op het terrein: Deel II. Soorten. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)/Lannoo: Brussel. ISBN 978-94-014-1677-1. 348 pp.).

//

Bijlage bij bijlage 3. Compatibiliteitslijst Europees te beschermen soorten, soorten die typisch zijn voor een Europees te beschermen habitat, vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen. – Europees te beschermen habitats en Regionaal Belangrijke Biotopen

Naam	TaxGroep	HT_RBB	HT_RBB_Leg
bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	1130	Estuaria
bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (Spartinion maritimae)
bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
Bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
Bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met bentische Chara spp. Vegetaties
Bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
Bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodion rubri
Bergeend	Vogels - onregelmatig >1%	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodion rubri
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix

blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	7230	Alkalisch laagveen
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearugte met graslandkenmerken
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties
blauwborst	Vogels - regelmatig broedend	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsveen (7140)
boomkikker	Amfibieën	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
boomkikker	Amfibieën	2160	Duinen met Hyppophae rhamnoides
boomkikker	Amfibieën	2170	Duinen met Salix repens ssp. Argentea (Salicion arenaria)
boomkikker	Amfibieën	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
boomkikker	Amfibieën	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
boomkikker	Amfibieën	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
boomkikker	Amfibieën	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
boomkikker	Amfibieën	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
boomkikker	Amfibieën	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearugte met graslandkenmerken
boomkikker	Amfibieën	rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
boomkikker	Amfibieën	Rbbsp	regionaal belangrijk biotoop doornstruwelen van leemhoudende gronden
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	2150	EU-atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (Calluno-Ulicetae)
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodion rubri
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix

boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	5130	Juniperus communis-formaties in heide of kalkgrasland
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	6210	Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
boomleeuwerik	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (Spartinion maritimae)
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	6120	Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearuigte met graslandkenmerken
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvetaties
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties

bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsveen (7140)
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbzil	regionaal belangrijk biotoop zilverschoongrasland zonder zilte elementen
drijvende waterweegbree	Vaatplanten	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
drijvende waterweegbree	Vaatplanten	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
drijvende waterweegbree	Vaatplanten	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
drijvende waterweegbree	Vaatplanten	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
drijvende waterweegbree	Vaatplanten	3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitantis en het Callitricho-Batrachion
geel schorpioenmos	Mossen	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
geel schorpioenmos	Mossen	7140	Overgangs- en trilveen
geel schorpioenmos	Mossen	7230	Alkalisch laagveen
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	91E0	Bossen op alluviale grond met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition

gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	4030	Droge Europese heide
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	5130	Juniperus communis-formaties in heide of kalkgrasland
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	7110	Actief hoogveen
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	7140	Overgangs- en trilveen
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
bruine kiekendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbkam	soortenrijk kamgrasgrasland
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	7210	Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davalliana
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	7230	Alkalisch laagveen
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	9110	Beukenbossen van het type Luzulo-Fagetum
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	9120	Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	9130	Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum, subtype Atlantisch neutrofiel beukenbos
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	9150	Midden-Europese kalkrijke beukenbossen behorende tot het Cephalanthero-Fagion
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	9160	Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukbossen
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	9190	Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Quercus robur
gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearuigte met graslandkenmerken
gladde slang	Reptielen	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista

////////////////////////////////////

gladde slang	Reptielen	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
gladde slang	Reptielen	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
gladde slang	Reptielen	4030	Droge Europese heide
gladde slang	Reptielen	5130	Juniperus communis-formaties in heide of kalkgrasland
gladde slang	Reptielen	6210	Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)
gladde slang	Reptielen	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
gladde slang	Reptielen	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
gladde slang	Reptielen	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
gladde slang	Reptielen	Rbbsg	brem- en gaspeldoornstruwelen
gladde slang	Reptielen	Rbbsm	regionaal belangrijk biotoop gagelstruweel, niet vervat in habitattypen t.g.v. hun ondergroei
goudplevier	Vogels - onregelmatig >1%	1130	Estuaria
goudplevier	Vogels - onregelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
goudplevier	Vogels - onregelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
goudplevier	Vogels - onregelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (Spartinion maritimae)
goudplevier	Vogels - onregelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	2150	EU-atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (Calluno-Ulicetae)
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	6120	Kalkminnend grasland op dorre zandbodem

graspieper	Vogels - regelmatig broedend	6210	Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
graspieper	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
grauwe kiekendief	Vogels - onregelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
grauwe kiekendief	Vogels - onregelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
grauwe kiekendief	Vogels - onregelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
grauwe kiekendief	Vogels - onregelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
grauwe kiekendief	Vogels - onregelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
grauwe kiekendief	Vogels - onregelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
grauwe kiekendief	Vogels - onregelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2120	Wandelende duinen op de strandwal met Ammophila arenaria ('witte duinen')
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2150	EU-atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (Calluno-Ulicetae)
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2160	Duinen met Hyppophae rhamnoides
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2170	Duinen met Salix repens ssp. Argentea (Salicion arenaria)
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen

grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodium rubri</i>
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	5130	<i>Juniperus communis</i> -formaties in heide of kalkgrasland
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	6120	Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	6210	Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (<i>Festuco-Brometalia</i>) (gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (<i>Molinion</i>)
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het <i>Rhynchosporion</i>
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	rbb?	rbb?
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearugte met graslandkenmerken
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere <i>Phragmition</i> -vegetaties
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	Rbbsg	brem- en gaspeldoornstruwelen
grauwe klauwier	Vogels - regelmatig broedend	Rbbsp	regionaal belangrijk biotoop doornstruwelen van leemhoudende gronden
groenknolorchis	Vaatplanten	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
groenknolorchis	Vaatplanten	7140	Overgangs- en trilveen
groenknolorchis	Vaatplanten	7210	Kalkhoudende moerassen met <i>Cladium mariscus</i> en soorten van het <i>Caricion davalliana</i>
groenknolorchis	Vaatplanten	7230	Alkalisch laagveen

grutto	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
grutto	Vogels - regelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
grutto	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
grutto	Vogels - regelmatig broedend	Rbbkam	soortenrijk kamgrasgrasland
grutto	Vogels - regelmatig broedend	Rbbzil	regionaal belangrijk biotoop zilverschoongrasland zonder zilte elementen
hazelmuis	Zoogdieren - overige	9110	Beukenbossen van het type Luzulo-Fagetum
hazelmuis	Zoogdieren - overige	9120	Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei
hazelmuis	Zoogdieren - overige	9130	Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum, subtype Atlantisch neutrofiel beukenbos
hazelmuis	Zoogdieren - overige	9150	Midden-Europese kalkrijke beukenbossen behorende tot het Cephalanthero-Fagion
hazelmuis	Zoogdieren - overige	9160	Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukbossen
hazelmuis	Zoogdieren - overige	91E0	Bossen op alluviale grond met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
heikikker	Amfibieën	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
heikikker	Amfibieën	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
heikikker	Amfibieën	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
heikikker	Amfibieën	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
heikikker	Amfibieën	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
heikikker	Amfibieën	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
heikikker	Amfibieën	7110	Actief hoogveen
heikikker	Amfibieën	7140	Overgangs- en trilveen
heikikker	Amfibieën	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
heikikker	Amfibieën	7230	Alkalisch laagveen

heikikker	Amfibieën	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsveen (7140)
heikikker	Amfibieën	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop gagelstruweel, niet vervat in habitattypen t.g.v. hun ondergroei
kamsalamander	Amfibieën	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
kamsalamander	Amfibieën	2160	Duinen met Hyppophae rhamnoides
kamsalamander	Amfibieën	2170	Duinen met Salix repens ssp. Argentea (Salicion arenaria)
kamsalamander	Amfibieën	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
kamsalamander	Amfibieën	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
kamsalamander	Amfibieën	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
kamsalamander	Amfibieën	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
kamsalamander	Amfibieën	Rbbsp	regionaal belangrijk biotoop doornstruwelen van leemhoudende gronden
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	1130	Estuaria
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (Spartinion maritimae)
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met bentische Chara spp. Vegetaties
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland

kemphaan	Vogels - niet-broedend annex I	rbbzil	regionaal belangrijk biotoop zilverschoongrasland zonder zilte elementen
kleine rietgans	Vogels - regelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
kleine rietgans	Vogels - regelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)
kleine rietgans	Vogels - regelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
kleine rietgans	Vogels - regelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
kleine rietgans	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties
kleine rietgans	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
kleine zwaan	Vogels - regelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
kleine zwaan	Vogels - regelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
kleine zwaan	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
kleine zwaan	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties
kleine zwaan	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
knoflookpad	Amfibieën	2330	Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen
knoflookpad	Amfibieën	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
knoflookpad	Amfibieën	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
kolgans	Vogels - regelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
kolgans	Vogels - regelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)
kolgans	Vogels - regelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)

kolgans	Vogels - regelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
kolgans	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
kolgans	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
kolgans	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
krakeend	Vogels - regelmatig >1%	1130	Estuaria
krakeend	Vogels - regelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
krakeend	Vogels - regelmatig >1%	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
krakeend	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
krakeend	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
krakeend	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
krakeend	Vogels - regelmatig >1%	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
kruipend moerasscherm	Vaatplanten	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
kruipend moerasscherm	Vaatplanten	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
kuifeend	Vogels - onregelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
kuifeend	Vogels - onregelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
kuifeend	Vogels - onregelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
kwak	Vogels - regelmatig broedend	1330	Atlantische schorren (Glaucopuccinellietalia maritimae)
kwak	Vogels - regelmatig broedend	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
kwak	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
kwak	Vogels - regelmatig broedend	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten

kwak	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
kwak	Vogels - regelmatig broedend	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
kwak	Vogels - regelmatig broedend	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
kwak	Vogels - regelmatig broedend	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
kwak	Vogels - regelmatig broedend	3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitantis en het Callitricho-Batrachion
kwak	Vogels - regelmatig broedend	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodion rubri
kwak	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
kwak	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
kwak	Vogels - regelmatig broedend	7230	Alkalisch laagveen
kwak	Vogels - regelmatig broedend	91E0	Bossen op alluviale grond met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
kwak	Vogels - regelmatig broedend	91F0	Gemengde oeverformaties met Quercus robur, Ulmus laevis en Ulmus minor, Fraxinus excelsior of Fraxinus angustifolia, langs de grote rivieren (Ulmenion minoris)
kwak	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
kwak	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties
kwak	Vogels - regelmatig broedend	Rbbsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
kwak	Vogels - regelmatig broedend	Rbbsm	regionaal belangrijk biotoop gagelstruweel, niet vervat in habitattypen t.g.v. hun ondergroei
kwak	Vogels - regelmatig broedend	Rbbso	regionaal belangrijk biotoop vochtig wilgenstruweel op venige en zure grond
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	6120	Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten

kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	7230	Alkalisch laagveen
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearuijge met graslandkenmerken
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	rbbkam	soortenrijk kamgrasgrasland
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsvveen (7140)
kwartelkoning	Vogels - regelmatig broedend	rbbzil	regionaal belangrijk biotoop zilverschoongrasland zonder zilte elementen
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	1130	Estuaria
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodion rubri</i>
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	91E0	Bossen op alluviale grond met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)

lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	91F0	Gemengde oeverformaties met Quercus robur, Ulmus laevis en Ulmus minor, Fraxinus excelsior of Fraxinus angustifolia, langs de grote rivieren (Ulmenion minoris)
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	Rbbsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	Rbbism	regionaal belangrijk biotoop gagelstruweel, niet vervat in habitattypen t.g.v. hun ondergroei
lepelaar b	Vogels - regelmatig broedend	Rbbso	regionaal belangrijk biotoop vochtig wilgenstruweel op venige en zure grond
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	5130	Juniperus communis-formaties in heide of kalkgrasland
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	9190	Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Quercus robur
nachtzwaluw	Vogels - regelmatig broedend	Rbbsg	brem- en gaspeldoornstruwelen
nauwe korfslak	Weekdieren	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
nauwe korfslak	Weekdieren	2160	Duinen met Hyppophae rhamnoides
nauwe korfslak	Weekdieren	2170	Duinen met Salix repens ssp. Argentea (Salicion arenaria)
nauwe korfslak	Weekdieren	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
nauwe korfslak	Weekdieren	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
nauwe korfslak	Weekdieren	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
nauwe korfslak	Weekdieren	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
nauwe korfslak	Weekdieren	7230	Alkalisch laagveen
nauwe korfslak	Weekdieren	91E0	Bossen op alluviale grond met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

nauwe korfslak	Weekdieren	91F0	Gemengde oeverformaties met Quercus robur, Ulmus laevis en Ulmus minor, Fraxinus excelsior of Fraxinus angustifolia, langs de grote rivieren (Ulmenion minoris)
nauwe korfslak	Weekdieren	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
nauwe korfslak	Weekdieren	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearuigte met graslandkenmerken
nauwe korfslak	Weekdieren	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
nauwe korfslak	Weekdieren	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties
nauwe korfslak	Weekdieren	Rbbsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	6120	Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	7110	Actief hoogveen
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	7210	Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davalliana
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	7230	Alkalisch laagveen
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearuigte met graslandkenmerken
paapje	Vogels - onregelmatig broedend	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsvveen (7140)
pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	1130	Estuaria
pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten

pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)
pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties
pijlstaart	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
platte schijfhoren	Weekdieren	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
platte schijfhoren	Weekdieren	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
platte schijfhoren	Weekdieren	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties
platte schijfhoren	Weekdieren	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
poelkikker	Amfibieën	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
poelkikker	Amfibieën	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
poelkikker	Amfibieën	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
poelkikker	Amfibieën	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
poelkikker	Amfibieën	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>
poelkikker	Amfibieën	7110	Actief hoogveen
poelkikker	Amfibieën	7140	Overgangs- en trilveen
poelkikker	Amfibieën	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
poelkikker	Amfibieën	7230	Alkalisch laagveen
poelkikker	Amfibieën	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsveen (7140)
poelkikker	Amfibieën	Rbbso	regionaal belangrijk biotoop vochtig wilgenstruweel op venige en zure grond

porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	7210	Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davalliana
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	7230	Alkalisch laagveen
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearugte met graslandkenmerken
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	rbbkam	soortenrijk kamgrasgrasland
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsveen (7140)
porseleinhoen	Vogels - regelmatig broedend	rbbzil	regionaal belangrijk biotoop zilverschoongrasland zonder zilte elementen
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	1130	Estuaria
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten

regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion fluitantis</i> en het <i>Callitricho-Batrachion</i>
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodion rubri</i>
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	91E0	Bossen op alluviale grond met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearugte met graslandkenmerken
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere <i>Phragmition</i> -vegetaties
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren

roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitantis en het Callitricho-Batrachion
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodion rubri
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearugte met graslandkenmerken
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
roerdomp	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties
roodborsttapuit	Vogels - regelmatig broedend	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
roodborsttapuit	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
roodborsttapuit	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
roodborsttapuit	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
roodborsttapuit	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
roodborsttapuit	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
rugstreepad	Amfibieën	2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)
rugstreepad	Amfibieën	2150	EU-atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (Calluno-Ulicetae)
rugstreepad	Amfibieën	2160	Duinen met Hyppophae rhamnoides
rugstreepad	Amfibieën	2170	Duinen met Salix repens ssp. Argentea (Salicion arenaria)
rugstreepad	Amfibieën	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
rugstreepad	Amfibieën	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
rugstreepad	Amfibieën	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
rugstreepad	Amfibieën	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten

rugstreepad	Amfibieën	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
rugstreepad	Amfibieën	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
rugstreepad	Amfibieën	4030	Droge Europese heide
rugstreepad	Amfibieën	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
rugstreepad	Amfibieën	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
rugstreepad	Amfibieën	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
rugstreepad	Amfibieën	7230	Alkalisch laagveen
rugstreepad	Amfibieën	Rbbsg	brem- en gaspeldoornstruwelen
rugstreepad	Amfibieën	Rbbsm	regionaal belangrijk biotoop gagelstruweel, niet vervat in habitattypen t.g.v. hun ondergroei
slobeend	Vogels - regelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
slobeend	Vogels - regelmatig >1%	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
slobeend	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
slobeend	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
slobeend	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
slobeend	Vogels - regelmatig >1%	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
smient	Vogels - regelmatig >1%	1130	Estuaria
smient	Vogels - regelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
smient	Vogels - regelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
smient	Vogels - regelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (Spartinion maritimae)
smient	Vogels - regelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
smient	Vogels - regelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
smient	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren

smient	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
smient	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	1130	Estuaria
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
tafeleend	Vogels - regelmatig >1%	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
tureluur	Vogels - regelmatig broedend	1130	Estuaria
tureluur	Vogels - regelmatig broedend	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
tureluur	Vogels - regelmatig broedend	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
tureluur	Vogels - regelmatig broedend	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (Spartinion maritimae)
tureluur	Vogels - regelmatig broedend	1330	Atlantische schorren (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
tureluur	Vogels - regelmatig broedend	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
vroedmeesterpad	Amfibieën	6210	Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)
vroedmeesterpad	Amfibieën	Rbbsp	regionaal belangrijk biotoop doornstruwelen van leemhoudende gronden
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren

watersnip	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	7210	Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davalliana
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	7230	Alkalisch laagveen
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearuigte met graslandkenmerken
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
watersnip	Vogels - regelmatig broedend	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsvveen (7140)
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met Calluna en Genista
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische Chara spp. Vegetaties
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide

wespendief	Vogels - regelmatig broedend	6120	Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	6210	Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion)
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	6510	Laaggelegen schraal hooiland: glanshaververbond
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	7230	Alkalisch laagveen
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	9110	Beukenbossen van het type Luzulo-Fagetum
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	9120	Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	9130	Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum, subtype Atlantisch neutrofiel beukenbos
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	9150	Midden-Europese kalkrijke beukenbossen behorende tot het Cephalanthero-Fagion
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	9160	Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukbossen
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	9190	Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Quercus robur
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	91E0	Bossen op alluviale grond met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	91F0	Gemengde oeverformaties met Quercus robur, Ulmus laevis en Ulmus minor, Fraxinus excelsior of Fraxinus angustifolia, langs de grote rivieren (Ulmenion minoris)
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearugte met graslandkenmerken

wespendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbkam	soortenrijk kamgrasgrasland
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmition-vegetaties
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsvveen (7140)
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbppm	Structuurrijke, oude bestanden van grove den
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbfsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbsg	brem- en gaspeldoornstruwelen
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	Rbbism	regionaal belangrijk biotoop gagelstruweel, niet vervat in habitattypen t.g.v. hun ondergroei
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbso	regionaal belangrijk biotoop vochtig wilgenstruweel op venige en zure grond
wespendief	Vogels - regelmatig broedend	rbbsp	regionaal belangrijk biotoop doornstruwelen van leemhoudende gronden
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	1130	Estuaria
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met Salicorniasoorten en andere zoutminnende planten
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. vegetaties
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten

wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	7140	Overgangs- en trilveen
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	91E0	Bossen op alluviale grond met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere <i>Phragmition</i> -vegetaties
wintertaling	Vogels - regelmatig >1%	Rbbsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. vegetaties
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion fluitantis</i> en het <i>Callitricho-Batrachion</i>
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodion rubri</i>
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	7140	Overgangs- en trilveen
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
woudaap	Vogels - regelmatig broedend	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere <i>Phragmition</i> -vegetaties
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	1130	Estuaria
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met <i>Salicorniasoorten</i> en andere zoutminnende planten
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)

wulp b	Vogels - regelmatig broedend	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	2310	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> en <i>Genista</i>
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	2330	Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	4030	Droge Europese heide
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	7110	Actief hoogveen
wulp b	Vogels - regelmatig broedend	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het <i>Rhynchosporion</i>
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	1130	Estuaria
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik en zandgebieden met <i>Salicornia</i> soorten en andere zoutminnende planten
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. vegetaties
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodion rubri</i>
wulp w	Vogels - onregelmatig >1%	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
zeggekorfslak	Weekdieren	2190	Overige waterrijke vegetaties in de duinen
zeggekorfslak	Weekdieren	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
zeggekorfslak	Weekdieren	7140	Overgangs- en trilveen

zeggekorfslak	Weekdieren	7230	Alkalisch laagveen
zeggekorfslak	Weekdieren	91E0	Bossen op alluviale grond met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
zeggekorfslak	Weekdieren	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
zeggekorfslak	Weekdieren	Rbbhf	regionaal belangrijk biotoop moerasspirearuigte met graslandkenmerken
zeggekorfslak	Weekdieren	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
zeggekorfslak	Weekdieren	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere <i>Phragmition</i> -vegetaties
zeggekorfslak	Weekdieren	Rbbsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
gevekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbmc	regionaal belangrijk biotoop grote zeggenvegetaties
gevekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbmr	regionaal belangrijk biotoop rietland en andere <i>Phragmition</i> -vegetaties
gevekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop kleine zeggenvegetaties (BWK ms) niet vervat in overgangsvveen (7140)
gevekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbppm	Structuurrijke, oude bestanden van grove den
gevekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbsf	regionaal belangrijk biotoop moerasbos van breedbladige wilgen
gevekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbms	regionaal belangrijk biotoop gagelstruweel, niet vervat in habitattypen t.g.v. hun ondergroei
gevekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbso	regionaal belangrijk biotoop vochtig wilgenstruweel op venige en zure grond
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	7210	Kalkhoudende moerassen met <i>Cladium mariscus</i> en soorten van het <i>Caricion davalliana</i>
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	7230	Alkalisch laagveen
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	2330	Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe stilstaande wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties

regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
regenwulp	Vogels - onregelmatig >1%	7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion
rivierrombout	Insecten - Libellen en waterjuffers	Rbbhc	regionaal belangrijk biotoop dotterbloemgrasland

BIJLAGE 4 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA - OVERZICHT VAN DE GERAAMDE UITGAVEN VOOR DE UITVOERING VAN HET PROGRAMMA EN VAN HET HERSTELBEHEER IN HET KADER VAN DE PAS

1. SAMENVATTING

In deze budgetnota wordt een inschatting gemaakt van de kosten die nodig zijn voor de realisatie van de eerste cyclus van het Vlaams Natura2000-programma. Op deze manier wordt het budgettaire kader geschetst dat mee richting zal geven aan de uitvoering van het IHD-proces. Dit laat toe om te achterhalen op welke vlakken de grootste budgettaire inspanningen verwacht worden, waar er zich mogelijk financieringstekorten voordoen die de realisatie van het programma in het gedrang kunnen brengen.

In vergelijking met de aanpak zoals besproken met de doelgroepen in april 2016 zijn de volgende aanpassingen gebeurd:

- Meer aandacht voor realisatie van natuur op basis van vrijwilligheid;
- Sigma/Scheldeprogramma³ volledig meenemen;
- In beeld brengen van de Europees te beschermen soorten buiten SBZ;
- Toevoeging van de meerjarenbegroting IHD/PAS van een aantal VO-administraties.

Het gegeven dat er eerst ingezet wordt op een verbetering van de kwaliteit van de habitats en leefgebieden op de terreinen van de sterkste schouders, via beheer en inrichting, en op de mogelijkheden van realisatie op basis van vrijwilligheid, leidt tot het gegeven dat de budgetten voor beheer en inrichting stijgen. Binnen SBZ wordt immers vertrokken van de evidenties en de intenties van de sterkste schouders.

Deze bijlage staat in relatie tot de beschikbare middelen en is niet meer of minder een input voor de Begrotingsopmaak van de Vlaamse Regering, die op verschillende manieren hiermee rekening kan houden. Daarbij moeten, gelet op de beperkingen van de beschikbare informatie en zoals beschreven in het document in de relevante paragrafen, verscheidene aannames gemaakt worden. Deze vormen een onderdeel van de gehanteerde methodiek en gelden niet als beleidskeuzes. De bijlage betreft een overzicht van de geraamde uitgaven voor de uitvoering van het programma, zoals bepaald in artikel 50ter, §3, van het natuurdecreet van 21 oktober 1997. De uitvoering van het Vlaams Natura 2000-programma gebeurt binnen de beschikbare budgetten.

---

³ Het Geactualiseerd Sigma-plan bevat acties langsheen verschillende rivieren in het Scheldebekken, naast de Schelde ook de Durme, Zenne, Dijle, Demer en Grote en Kleine Nete. De werknaam Scheldeprogramma wordt gebruikt voor de verzameling van projecten in het kader van het Geactualiseerd Sigma-plan en in en rond de Antwerpse haven.

////////////////////////////////////

2. OPBOUW

2.1 Structuur

De structuur van deze bijlage is opgehangen aan de structuur van het N2000P. In deel 2 van het programma worden een visie en strategie uitgewerkt, waarbij 3 strategische doelstellingen en randvoorwaarden worden geformuleerd. Deze worden op hun beurt verder uitgewerkt in operationele doelstellingen en specifieke acties in respectievelijk deel 3 en 4 van het programma. De kosten worden bepaald per actie, omdat dit het laagste niveau is waarop er gewerkt kan worden.

De keuze voor deze structuuropbouw levert enkele voordelen op:

- Door de duidelijke link tussen het inhoudelijke en het budgettaire luik worden de leesbaarheid en de transparantie van het document en bij uitbreiding van het programma bevorderd.
- Wanneer het programma na een bepaalde tijd wordt geëvalueerd, kan het budgettaire luik relatief eenvoudig aangepast worden.

2.2 Personeel

In functie van de realisatie van het N2000 programma kan de inzet van personeel in principe ook beschouwd worden als een kost. Toch wordt ervoor gekozen om de personeelsinzet apart mee te nemen in de analyse en dus NIET mee te rekenen in de kostenberekening. Het is een quasi onmogelijke opdracht om voor iedere actie en voor iedere belanghebbende te bepalen wat de personeelsinzet is die nodig is bij de uitvoering ervan. Bovendien kan er onenigheid bestaan over het functieprofiel dat nodig is om de gevraagde taak uit te voeren en zitten er verschillen op de loonschalen die gebruikt worden tussen de verschillende organisaties. Dit zou de analyse te ver weg brengen van het oorspronkelijke doel.

Enkele voorbeelden van personeelsinzet die nodig is voor de uitvoering van het programma zijn begeleiding van werken of studies, afstemming met andere administraties of overheden, deelname aan overlegplatforms, opmaak van regelgeving, ... Ook wanneer er personeel van een Vlaamse entiteit gefinancierd wordt via een andere Vlaamse entiteit (bv. ANB-INBO, Dep LNE-ILVO) wordt dit niet meegerekend bij de budgettaire inschatting. Er wordt één uitzondering gemaakt op deze regel: het werk dat door arbeiders wordt verricht bij beheer- en inrichtingswerken van IHD-terreinen zit mee verwerkt in het model dat deze kosten inschat. Deze personeelskosten zijn dus wel meegenomen in de opgesomde kosten.

Deze manier van werken laat toe om het budgettair verhaal strikt gescheiden te houden van het personeelsverhaal. Dit lijkt nodig te zijn omdat er voor het N2000 programma vooral gewerkt wordt met personeel in dienst van overheden en daar een aantal trends op hoger niveau spelen zoals de besparing op het Vlaams ambtenarenapparaat tegen 2019, bevoegdheden die verschuiven tussen verschillende niveaus, ... Dit zorgt ervoor dat de manoeuvreerruimte op het vlak van personeel beperkt is. De kosten die, los van de verrekening van bepaalde taken i.k.v. de normkosten, worden meegerekend in dit meerjarenbudget zijn dus kosten voor werken of diensten die door derden zullen worden uitgevoerd. Indien er geen kosten worden ingeschat voor bepaalde acties, betekent dit dat deze actie valt binnen het reguliere takenpakket van medewerkers van de betreffende trekker en betrokkenen.

2.3 Veronderstellingen

Bij het opmaken van een meerjarenbudget wordt getracht om kosteninschattingen te maken op basis van de best beschikbare informatie op dit moment. Daarbij moeten regelmatig veronderstellingen worden gemaakt die een impact hebben op de omvang van de gemaakte schatting. Dit is een belangrijk gegeven, aangezien het N2000-proces een dynamisch proces is dat afhankelijk is van verschillende

////////////////////////////////////

juridische, politieke en institutionele factoren. Daarom worden de gemaakte veronderstellingen telkens transparant gemaakt bij de verantwoording van de kostenschattingen, zodat helder is met welke uitgangspunten rekening is gehouden.

3. KOSTEN

3.1 Samenvatting

In Tabel 1 wordt een samenvatting gegeven van de kosten voor het ANB die per actie verwacht worden. In paragraaf 3.2 wordt per actie verantwoord hoe deze kosten ingeschat zijn. In Tabel 2 zijn de kosten van andere entiteiten voor de uitvoering van het Vlaams Natura 2000 programma en de operationalisering van de PAS weergegeven.

Tabel 1: Samenvatting kosten Natura2000-programma en operationalisering PAS – Agentschap voor Natuur en Bos

Meerjarenbegroting operationalisering IHD – ANB									
SD	OD	Actie	Omschrijving	Kosten (in k.euro) ⁴					Budget 2016
				2016	2017	2018	2019	2020	
1	1	1	IHD-zones buiten SBZ	190	190	190			190
1	1	2	Afbakening leefgebieden soorten		160				
1	1	3	Statuut zoekzones						
1	2	4	Kader Europees te beschermen soorten						561
1	2	5	S-IHD besluiten SBZ-V						
1	2	6	Opmaak en implementatie 4 SBP's per jaar	561	781	2.056	2.058	2.047	
1	2	7	Referentiewaarden abiotiek en biotiek						
1	3	8	Toepassen globaal afwegingskader MP						16.240
2	1	9	Focus MP op taakstelling 2020						
2	1	10	Optimaliseren instrumentenmix						
2	1	11	Innovatieve financiering						
2	1	12	Europese middelen						
2	1	13	Prioritaire inspanningen - Verwerving – ANB	20.201	17.462	18.962	20.262	19.362	16.240
			Indexering grondprijzen		349	766	1.240	1.596	
2	2	13	Prioritaire inspanningen - Verwerving - derden	7.533	7.533	7.533	7.533	7.533	39.940
			Indexering grondprijzen		151	304	461	621	
2	2	13	Prioritaire inspanningen - Verwerving estuariene natuur	-	-	-	-	-	30
2	2	13	Prioritaire inspanningen - Beheer en inrichting (incl herstelbeheer) – ANB	17.370	24.643	24.878	25.604	23.720	
2	2	13	Prioritaire inspanningen - Beheer en inrichting (incl herstelbeheer) – derden	17.085	18.816	20.342	22.003	23.901	400
2	2	13	Operationaliseren PAS - Monitoring en ondersteuning	30	200	200			
2	2	13	Operationaliseren PAS - Ecohydrologische studies	750	750	500			300
2	2	14	Actiegebieden milieudruk						
2	2	15	Update en opmaak natuurbeheerplannen	760	750	750	750	750	

⁴ 1 K.euro = 1.000 euro

2	2	16	Uitvoeren beheer en inrichting	zie actie 13						
2	2	17	Projectoproep investeringsubsidies	zie actie 13						
2	3	18	Samenwerkingsovereenkomsten							
2	3	19	Kansen IHD andere beleidsdomeinen							
2	3	20	Gebiedsgericht overleg		100					
2	3	21	Uitwerken vormingsprogramma	15	15	15	15	15		15
2	4	22	Update MP N2000							
2	4	23	Opvolging inzet instrumenten							
3	1	24	Uitwerken passende beoordeling	694	985	680	680	680		694
3	1	25	Vorming passende beoordeling	zie actie 21						
3	2	26	Onderzoek andere milieudrukken				150			
4	1	27	Datasysteem IHD	600	2.079	291	188	188		650
4	1	28	Jaarlijks onderzoeksprogramma N2000							
4	1	29	Uitvoeren Habitat- en soortenmonitoring							
4	1	30	Afstemmen bestaande monitoring abiotiek							
4	1	31	Afstemming bestaande monitoring biodiversiteit							
4	1	32	Uitwerken socio-economische analyse		150	150				
4	2	33	Tweejaarlijkse voortgangsrapportage N2000							
4	2	34	Vorbereiding N2000 programma 2020-2026							
4	3	35	Onderzoek doorwerking passende beoordeling							
4	4	36	Evaluatie IHD			250				
Totaal				65.789	75.114	77.868	80.945	80.413		59.020
waarvan Restfinanciering uitgaande van constant beleid obv budget 2016				3.145	3.170	3.196	3.223	3.250		
Bijkomende benodigde restfinanciering bij toekenning meervraag ANB					1.184	1.413	1.662	1.947		
beschikbaar budget ANB (inclusief opstap BO17)				59.020	66.020	66.020	66.020	66.020		
meervraag ANB				3.624	4.740	7.239	10.040	9.197		
verdeling meervraag ANB 2016 en saldo 2017 naar volgende jaren				-	5.646	8.145	10.946	10.103		

Tabel 2: Samenvatting kosten Natura2000-programma en operationalisering PAS – Vlaamse overheid

Meerjarenbegroting operationalisering PAS / uitvoering IHD - andere entiteiten						Kosten (in k.euro)				
SD	OD	Actie	Entiteit	Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
2	2	13	VMM	Uitvoering IHD/PAS - Investerings	3.600	3.600	3.600	3.600	3.600	
				Uitvoering IHD/PAS - Investerings -	-	-	-	-	-	
2	2	13	VLM	(natuurinrichting via budget ANB)						
2	2	13	MOW	Uitvoering IHD/PAS - Investerings	Geen info ontvangen					
2	2	13	OE	Uitvoering IHD/PAS - Investerings	Geen info ontvangen					
3	2	30	VMM	Uitvoering IHD/PAS - Monitoring en ondersteuning	467	248	957	404	384	
			VLM	Uitvoering IHD/PAS - Monitoring en ondersteuning -	20	20	20	20	20	
3	2	30		nieuwe technieken						
3	2	30	DLNE	Uitvoering IHD/PAS - Monitoring en ondersteuning	359	355	350	30	30	
2	2	16	INBO	Uitvoering IHD/PAS - Monitoring en ondersteuning	704	704	704	704	704	
2	2	16	INBO	Uitvoering IHD/PAS - Studies	120					
3	2	30	ILVO	Uitvoering IHD/PAS - Studies	450	450	450	450	450	
3	2	30	VLM	PDPO	1.397	1.397	1.397	1.397	1.397	
3	2	30	VLM	Flankerend beleid PAS – rode en oranje bedrijven	7.270	15.520	15.520	15.520	15.520	
2	2	13	Alle	Prioritaire inspanningen IHD milieudrukken -	1.000	2.000	3.000	4.000	5.000	
				MINIMALE BIJDRAGE - Alle entiteiten						
Totaal					16.137	24.294	25.998	26.125	27.105	
beschikbaar budget VMM					2.867	2.648	3.220	2.667	2.647	
beschikbaar budget VLM					8.687	16.937	16.937	16.937	16.937	
beschikbaar budget DLNE					359	355	350	30	30	
beschikbaar budget INBO					704	704	704	704	704	

A. VERANTWOORDING KOSTEN ANB

i. Actie 1: IHD-zones buiten SBZ

In het kader van referentietask 17 levert het ANB een jaarlijkse bijdrage van €90.508 aan VITO tijdens de periode 2015-2018. Deze referentietask heeft als doel een optimalisatietool te ontwikkelen voor de ruimtelijke allocatie van de instandhoudingsdoelstellingen, dus deze kost wordt in 2016, 2017 en 2018 volledig toegewezen aan actie 1.

Daarnaast zal ook begeleiding nodig zijn om dit proces te initiëren, te begeleiden en te faciliteren. Op basis van de kosten voor procesbegeleiding tijdens de overlegplatforms kan gerekend worden op een kost van €100.000 per jaar.

ii. Actie 2: Afbakening leefgebieden soorten

De opmaak van leefgebiedkaarten per Europees te beschermen soorten en vogelsoorten van open, kwalitatieve weilandcomplexen en voor de Europees te beschermen soorten waarvoor bijkomende oppervlakte leefgebied nodig is, binnen en buiten SBZ wordt geraamd op €160.000 euro in 2017.

iii. Actie 6: Opmaak en implementatie van SBP's

a. *Opmaak SBP's*

Op basis van Soortbeschermingsprogramma's (SBP's) die de voorbije jaren zijn opgemaakt wordt de kost voor de opmaak geschat op gemiddeld €35.000 per SBP. Aangezien er per jaar 4 SBP's opgemaakt moeten worden, wordt de jaarlijkse kost voor deze actie geschat op €140.000.

b. *Implementatie SBP's*

Voor de implementatie van de SBP's wordt een belangrijk gedeelte van de kosten al opgevangen door andere doelstellingen binnen het Natura 2000 programma, met name acties 13 en 16. Meer concreet worden de kosten voor acties die een bredere bijdrage hebben tot de natuur en het Natura2000 programma dan enkel voor de specifieke soort(en) waarvoor een SBP wordt opgesteld, niet opgenomen in deze actie. Bijvoorbeeld: indien een soort (die beschermd wordt door een SBP) als leefgebied een Europees habitatype nodig heeft dat reeds tot doel is gesteld in de S-IHD-besluiten, zullen de kosten voor de inrichting en het beheer van dit habitat toegewezen worden aan de realisatie van de S-IHD-besluiten. Hetzelfde geldt voor maatregelen die opgenomen zijn in het geactualiseerde Sigmoplan en de geplande natuurontwikkeling in en rond de Antwerpse haven.

In deze actie worden dus enkel kosten opgenomen voor maatregelen die specifiek gericht zijn op de soort(en) uit een SBP. We gebruiken hier de term 'additionele kosten' om te duiden dat de kosten die gebudgetteerd worden het gevolg zijn van de goedkeuring van de SBP's. Voorbeelden hiervan zijn kweek- en herintroductieprogramma's, nestbeschermingsacties, soortspecifiek bijkomend beheer, communicatie en sensibilisering. De kosten voor verbindingen zijn niet meegenomen, enkel daar waar er voldoende aanknopingspunten zijn in een SBP, en dit is momenteel enkel voor gladde slang en knoflookpad het geval.

Eind 2015 waren er vijf goedgekeurde SBP's, nl voor Antwerpse haven, bever, kwartelkoning, grauwe kiekendief en hamster. Hiervoor zijn gedetailleerde kostenschattingen beschikbaar, die gebruikt worden voor het meerjarenbudget. Daarnaast is een aantal SBP's in opmaak, waarvoor het mogelijk is om een vrij nauwkeurige inschatting van de kosten te maken. In de loop van het verdere opmaak- en goedkeuringsproces zullen de inschattingen verder verfijnd worden. Voor de andere SBP's gaan we uit van de kosten die oorspronkelijk werden voorzien in de budgetnota, nl. €500.000 per soort, te besteden binnen 5 jaar na de goedkeuring en evenredig verspreid over deze periode. Uit de reeds goedgekeurde SBP's en de SBP's die in opmaak zijn is gebleken dat dit een realistische inschatting is voor de additionele kosten van een SBP.

In bijlage 1 bij deze meerjarenbegroting is een gedetailleerde meerjareninschatting voor de opmaak en uitvoering van SBP's toegevoegd.

iv. Actie 13 en 16: Uitvoering taakstelling 2020

Acties 13 en 16 gaan over de uitvoering van IHD op het terrein. Aangezien het niet mogelijk is een strikt onderscheid te maken tussen het luik beheer en inrichting voor beide acties, worden alle kosten samengebracht in actie 13. Er wordt een onderscheid tussen de kosten voor 1) verwerving en 2) beheer en inrichting, omdat dit de twee grootste kostendrijvers zijn.

De berekening van het nodige budget is naast de stand still voor alle Europees te beschermen habitats en soorten, gebaseerd op de doelstellingen die conform OD 2.2.(zie ontwerp Vlaams Natura2000 programma) gerealiseerd moeten worden tegen 2020:

- 16 van de 47 beschermde habitattypes verkeren in een gunstige staat of zijn verbeterd ten opzichte van 2007;
- Voor alle habitattypes en richtlijnsoorten samen zijn in 2020 70% van de inspanningen operationeel, zodat alle habitats en soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen worden gebracht. Voor soorten is dit doel verder vertaald: voor de soorten waarvoor een extra oppervlakte leefgebied nodig is, is 1/3 (33 %) van de extra oppervlakte leefgebied gerealiseerd door inrichting en beheer.

Ook de verwervings-, inrichtings- en beheerkosten voor de Europees te beschermen soorten voor zowel de uitbreiding van als voor de bestaande leefgebieden zijn in actie 13 mee opgenomen. Leefgebieden kunnen bestaan uit Natura 2000habitat, Regionaal belangrijk biotoop (RBB) en/of andere vegetatie.

In bijlage 37 bij de beslissing van 23/4/2014 van de Vlaamse Regering zijn daarnaast ook prioritaire inspanningen opgesomd die breder gaan dan louter terreinbeheer. Een belangrijk aantal van de in totaal 397 prioritaire inspanningen zijn gericht op het verbeteren van de milieucondities en moeten er mee voor zorgen dat de gunstige lokale staat van instandhouding bereikt kan worden. Deze inspanningen zijn momenteel nog te weinig geconcretiseerd om deze goed te kunnen begroten. Hiervoor is overleg nodig met andere administraties en beleidsdomeinen. In deze meerjarenbegroting wordt hiervoor een minimale bijdrage voorzien die een aanzet geeft tot de realisatie van de prioritaire inspanningen milieudrukken.

Hierbij is ook actie 18 van belang. Op dit moment zijn er globale, overkoepelende samenwerkingsovereenkomsten (SO) afgesloten met 14 actoren, enkele andere SO worden momenteel gefinaliseerd. Het doel van de SO zou moeten zijn om nauwkeuriger in beeld te brengen welke maatregelen andere overheden kunnen nemen om IHD en andere natuurdoelen te bereiken. Hierbij moet gezocht worden naar synergiën met andere beleidsdoelstellingen, zodat er een incentive ontstaat om te werken aan deze doelstelling. Tegelijkertijd zal dit ertoe leiden dat de benodigde kosten voor de uitvoering van prioritaire inspanningen beter ingeschat kunnen worden.

Beheer en inrichting

De kosten voor beheer en inrichting van Natura 2000 habitats en van RBB's werden berekend met het kostenmodel dat in opdracht van het ANB werd ontwikkeld door Arcadis (2012, update 2014), zowel binnen als buiten SBZ. De extra kosten voor de leefgebieden van soorten die niet gevat zijn in de habitats en de RBB's werden afzonderlijk berekend op basis van de best beschikbare gegevens.

Voor de berekening van de kosten voor beheer en inrichting door het kostenmodel werden de volgende parameters gebruikt:

- Oppervlakte terrein die tegen 2020 onder correct beheer moet zijn
- Huidige staat van instandhouding
- Beheerpakketten per habitat of RBB
- Normkosten voor het uitvoeren van beheermaatregelen.

In de volgende punten wordt besproken op welke manier deze gegevens tot stand zijn gekomen. Daarna wordt het resultaat van deze oefening gepresenteerd.

*a. **Oppervlakte terrein dat tegen 2020 onder correct beheer moet zijn***

Voor de oppervlakte doelen die tegen 2020 gerealiseerd moeten zijn, wordt uitgegaan van de doelstellingen in OD 2.2.:

- Stand still voor alle Europees te beschermen habitats en soorten, conform de natuurregelgeving;
- 16 van de 47 beschermde habitattypes verkeren in een gunstige staat of zijn verbeterd ten opzichte van 2007;
- Voor alle habitattypes en richtlijnsoorten samen zijn in 2020 70% van de inspanningen operationeel, zodat alle habitats en soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen worden gebracht. Voor soorten is dit doel verder vertaald: voor de soorten waarvoor een extra oppervlakte leefgebied nodig is, is 1/3 (33 %) van de extra oppervlakte leefgebied gerealiseerd door inrichting en beheer.

Deze bepalen niet enkel de oppervlaktes die onder correct beheer moeten komen, maar ook de mate waarin beheer- en inrichtingsmaatregelen gefaseerd worden in de tijd.

Voor de 16 prioritaire habitats betekent dit dat tegen 2020 de volledige oppervlakte onder correct beheer moet zijn, onafhankelijk van de beheerder of eigenaar van het terrein. We rekenen hiervoor met een jaarlijkse realisatie van 20% per jaar tussen 2016 en 2020.

Voor de andere habitats en voor het deel van de leefgebieden van soorten dat RBB is, wordt een onderscheid gemaakt tussen de sterkste schouders en andere beheerders die doelen moeten nastreven. Voor de sterkste schouders wordt ervan uitgegaan dat zij tegen 2020 **alle nodige beheermaatregelen en 80 % van de benodigde inrichtingsmaatregelen** zullen realiseren op de volgende terreinen in hun beheer:

- Terreinen binnen SBZ waarvoor er in de Natuurdoelenlaag intenties en evidenties zijn opgenomen;
- Terreinen met actuele habitats of leefgebieden buiten SBZ;
- Terreinen buiten SBZ die verworven worden met het oog op een realisatie van uitbreidingsdoelen.

Dit zal echter niet voldoende zijn om tegen 2020 70% van de inspanningen operationeel te laten zijn voor alle habitattypes en richtlijnsoorten samen. Daarom wordt het volgende verwacht voor overige terreinen die kunnen bijdragen aan de realisatie van deze doelstelling:

- Binnen SBZ wordt het saldo berekend door het verschil te nemen tussen de oppervlakte doelen van de SIHD en de intenties en evidenties uit de natuurdoelenlaag. Voor deze oppervlakte veronderstellen we dat 1/3^e van de maatregelen wordt gerealiseerd tegen 2020;
- Voor overige terreinen veronderstellen we dat 1/3^e van de maatregelen wordt gerealiseerd tegen 2020.

*b. **Huidige staat van instandhouding***

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen drie beheertypes afhankelijk van de staat van instandhouding van het terrein:

- Inrichting: het habitat bestaat op dit moment niet. Het terrein moet nog volledig ingericht worden voor de realisatie van de doelen;
- Kwaliteitsverbetering: er is een actueel habitat, maar het bevindt zich in een gedegradeerde toestand waardoor intensiever beheer nodig is om op termijn een gunstige staat van instandhouding te bereiken. De gedegradeerde toestand kan een gevolg zijn van een achterstallig

beheer van het terrein of van ongunstige abiotische omstandigheden die niet toelaten dat een lokale gunstige staat van instandhouding wordt bereikt;

- Onderhoudsbeheer: er is een actueel habitat in gunstige staat van instandhouding en er is geen overschrijding van de kritische depositiewaarden.

c. Beheerpakketten per habitat of RBB

Voor alle habitats en voor het deel van de leefgebieden van soorten dat RBB is, werden in het kostenmodel maatregelenpakketten opgesteld, opgesplitst per beheertype (zie punt b). Deze pakketten beschrijven welke beheerwerken gedurende welke periode en met welke frequentie dienen uitgevoerd te worden om het habitat in een gunstige staat van instandhouding te houden/brengen. Voor elk habitat werd ingeschat hoeveel % van de oppervlakte met een bepaald pakket moet behandeld worden, bv. 50% via maaibeheer en 50% via begrazingsbeheer. Deze verdeelsleutel is voornamelijk gebaseerd op een inschatting door terreinbeheerders en habitatexperts.

d. Normkosten voor beheer- en inrichtingsmaatregelen

De belangrijkste natuurbeheerwerken werden gestandaardiseerd tot een lijst van 30 eenheidsmaatregelen, waarvoor een gemiddelde kost werd berekend op Vlaams niveau. De lijst met normkosten voor beheer- en inrichtingsmaatregelen die eerder werd gebruikt voor de opmaak van het meerjarenbudget IHD/PAS 2014 werd aangepast naar aanleiding van de voorgestelde nieuwe subsidieregeling voor Geïntegreerd Beheer van Natuur (GBN).

Hierbij werd er o.a. één kost gemaakt voor begrazingsbeheer (inclusief de plaatsing van rasters) en de kosten voor maaien verder verfijnd in 5 categorieën. Voor habitats onder maaibeheer werden in het model bijkomende beheerpakketten geschreven om de kost van verschillende maaivormen binnen één habitat te berekenen. De kosten van de maatregelen voor regulier bosbeheer (zuiveren, vrijstellen, snoeien, dunnen) en de kost van kaalkap met afvoer van hout werden op 0 gezet omdat deze gedekt zijn door houtopbrengst.

e. Resultaat: Kosten voor beheer en inrichting van habitats en leefgebieden van soorten

Op basis van de gegevens in de vorige punten werden met het kostenmodel de onderstaande resultaten gegenereerd voor beheer en inrichting van Natura 2000-habitats en RBB's. Voor beheer en inrichting is het nodig dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen terreinen in beheer van het ANB en terreinen in beheer van derden. In het eerste geval moet het ANB de totale kosten voor het beheer zelf dragen, terwijl in het tweede geval de kosten voor beheer en inrichting slechts gedeeltelijk vergoed worden door het ANB via subsidies. De restfinanciering komt in dat geval ten laste van de beheerder. Dit onderscheid bepaalt dus mee voor welke partners er budgetten beschikbaar moeten zijn, aangezien degene die het terrein verwerft de terreinen ook zal moeten beheren en inrichten. Hierbij dienen nog de kosten voor beheer en inrichting van leefgebied voor soorten, ander dan habitattypen en RBB, zowel binnen SBZ als buiten SBZ nog meegerekend te worden. Hierin zit ook bijkomend leefgebied vervat dat nu nog niet gelokaliseerd is en waarvoor het precieze vegetatietypen nog niet bekend is.

Onderstaande inschatting (Tabel 3) van de kosten is inclusief de restfinanciering.

Tabel 3: Kosten voor beheer en inrichting van habitats en leefgebieden van soorten (K.euro)

Prioritaire inspanningen - Inrichting en beheer (incl herstelbeheer)	2016	2017	2018	2019	2020
Habitat&Rbb - buiten SBZ – ANB	435	447	458	471	483
Habitat&Rbb - binnen SBZ – ANB	14.161	14.713	15.748	16.794	17.891
Leefgebied - buiten SBZ – ANB	-	224	257	300	333

Leefgebied - binnen SBZ – ANB	-	451	520	515	533
Sigma/Scheldeprogramma	2.774	8.808	7.895	7.524	4.480
Totaal - Beheer en inrichting (incl herstelbeheer) – ANB	17.370	24.643	24.878	25.604	23.720
Habitat&Rbb - buiten SBZ - derden	1.970	2.022	2.075	2.130	2.186
Habitat&Rbb - binnen SBZ - derden	15.115	15.523	16.637	17.792	19.228
Leefgebied - buiten SBZ – derden	-	703	1.024	1.364	1.685
Leefgebied - binnen SBZ – derden	-	568	606	717	802
Totaal - Beheer en inrichting (incl herstelbeheer) – derden	17.085	18.816	20.342	22.003	23.901

Verwerving

Na het nagaan van de mogelijkheden voor vrijwillige realisatie van natuur, worden de kosten voor verwerving van terreinen voor de realisatie van habitats en leefgebieden in beeld gebracht.

Om de kosten voor verwerving te berekenen moeten er twee parameters gemodelleerd worden:

- Oppervlakte die verworven moet worden voor het bereiken van de taakstelling 2020
- Kostprijs voor het verwerven van gronden.

Aan de hand van deze twee parameters kan een inschatting gemaakt worden van de totale kosten voor verwerving. In wat volgt wordt verantwoord op welke manier er tot een kostenschatting is gekomen.

a. Oppervlakte te verwerven

Voor het bepalen van de te verwerven oppervlakte wordt een onderscheid gemaakt op basis van twee factoren: een ruimtelijke factor (binnen of buiten SBZ) en een ecologische factor (actueel habitat/leefgebied of uitbreiding habitat/leefgebied).

- De ruimtelijke factor heeft een invloed op de oppervlakte die binnen een bepaald gebied verworven moet worden. Het belangrijkste deel van de doelstellingen moet namelijk gerealiseerd worden binnen SBZ. Via de managementplannen kunnen deze doelstellingen gelokaliseerd en toegewezen worden aan verschillende partners. Buiten SBZ zijn de doelen slechts op een hoger niveau bepaald en moeten er meer globale veronderstellingen worden gemaakt.
- De ecologische factor heeft een invloed op de prijs die betaald moet worden voor de verwerving van de terreinen. Bij actuele habitats zal het huidige grondgebruik in veel gevallen reeds natuur zijn en zijn er slechts beperkte inspanningen nodig om het gewenste natuurdoeltype te bereiken. Bij actuele leefgebieden is dit minder het geval. Bij aankopen in functie van de uitbreiding van habitats of leefgebieden kan het gaan over grond die op dit moment nog voor (hobby)landbouw of productieve bosbouw wordt ingezet. De prijs van deze gronden zal bijgevolg hoger zijn dan de prijs van actuele habitats/leefgebieden.

De te verwerven oppervlaktes kunnen bijgevolg ingedeeld worden in 5 categorieën:

1. Binnen SBZ, actueel habitat/leefgebied
2. Buiten SBZ, actueel habitat/leefgebied
3. Binnen SBZ, uitbreiding habitat
4. Buiten SBZ, uitbreiding habitat
5. Binnen en buiten SBZ, uitbreiding leefgebied

Per categorie werd bepaald welke percelen potentieel in aanmerking komen voor verwerving. We bespreken per categorie de berekeningswijze van de oppervlaktes:

1. Binnen SBZ, actueel habitat/leefgebied

Voor de oppervlaktes actueel **habitat** binnen SBZ werd gestart vanuit de gegevens die werden opgemaakt in de aanloop naar Managementplannen 1.1. en samengebracht zijn in de natuurdoelendatabank. Hierin wordt aangegeven welke oppervlaktes actueel habitat op dit moment al in beheer zijn van het ANB, erkende terreinbeherende verenigingen (ETV) of openbare besturen. Deze oppervlaktes zijn al onder correct beheer of zullen onder correct beheer gebracht worden conform het principe sterkste schouders, zwaarste lasten. De intenties zijn niet altijd budgettair gedekt. Van de resterende oppervlakte actueel habitat komt een bepaald percentage in aanmerking voor verwerving (zie Tabel 4).

De oppervlakte actueel **leefgebied** dat geen Europees te beschermen habitat is werd binnen SBZ bepaald via een GIS-overlay van regionaal belangrijke biotopen (RBB) met actuele leefgebieden voor Europees te beschermen soorten. Deze laatste kaartlaag werd opgemaakt door INBO in het kader van de ontwikkeling van het zoekzonemodel in 2015. Concreet wordt een RBB enkel meegeteld als het tevens leefgebied is van een Europees te beschermen soort. Ook hier komt een gedeelte van de oppervlaktes die niet beheerd wordt door ANB, ETV of openbare besturen in aanmerking voor verwerving (zie Tabel 4).

De **verwervingspercentages** zijn bepaald op basis van de complexiteit en de kostprijs van het natuurbeheer (zie Tabel 4). In regel worden er geen terreinen verworven die eigendom zijn van de Vlaamse overheid. Naarmate de complexiteit van het natuurdoeltype verhoogt of naarmate de kostprijs van het beheer verhoogt, is de kans groter dat de terreinen verworven moeten worden om ze onder correct beheer te krijgen. Voor het aandeel dat niet wordt verworven, wordt verondersteld dat de eigenaars de betreffende terreinen zelf onder correct beheer brengen (vrijwillige realisatie).

Tabel 4: Aandeel verwerving actuele habitats en deel van de leefgebieden

Natuurtype	Natuurdoeltypes	Aandeel verwerving
Estuaria	1130	90/0% ⁵
Droogvallende slikken	1140	0%
Stromende wateren	3260, 3270	0%
Schorren	1310, 1320, 1330	90%
Duinen	2110, 2120, 2130, 2150, 2160, 2170, 2180, 2190	50%
Olligotrofe vennen en plassen	3110, 3130, 3160	90%
Vennen en plassen	3140, 3150, rbbah	50%
Heide, schrale graslanden, moerassen	2310, 2330, 4010, 4030, 6120, 6210, 6230, 6410, 7110, 7140, 7150, 7210, 7230, rbbhc, rbbms	90%
Voedselrijke graslanden	6510, 6430, rbbhf, rbbhc, rbbhj, rbbmc, rbbmr	50%
Bossen	9110, 9120, 9130, 9160, 9190, 91E0, rbbppm	25%
	rbbbs*	50%
	9150, 91F0	90%

⁵ In de praktijk is dit percentage op nul gezet in de meerjarenbegroting IHD, omdat de nog te verwerven estuariene natuur volledig binnen de budgetten van Beleidsdomein openbare werken is gesitueerd.

2. Buiten SBZ, actueel habitat/leefgebied

Omdat op alle actuele habitats en leefgebieden van Europees te beschermen soorten de standstill van toepassing is, zullen, naast een doelmatig passief beleid, ook actuele habitats en leefgebieden buiten SBZ gedeeltelijk aangekocht moeten worden om ze onder correct beheer te brengen.

De oppervlakte actueel **habitat** is bepaald via een selectie op basis van de BWK-habitatkaart 5.2. Er werd een doorsnede gemaakt van de BWK met de patrimoniumdatabank van het ANB en met de laag van erkende reservaten om het eigendomsstatuut van deze habitatvlekken te bepalen. Dat betekent dat enkel de eigendommen van openbare besturen die in (technisch) beheer zijn van het ANB konden gelokaliseerd worden. Bij de resterende oppervlaktes, waarvan een gedeelte in aanmerking komt voor verwerving, zitten mogelijk nog andere openbare eigendommen. Op de resterende oppervlakte actueel habitat werden de verwervingspercentages uit Tabel 5 toegepast.

3. Binnen SBZ, uitbreiding habitat

Actuele **leefgebieden** van Europees te beschermen soorten (RBB en andere vegetaties) buiten SBZ kunnen voorlopig niet voldoende accuraat gelokaliseerd worden. Daarom zijn er op basis van de kennis en het inzicht enkele aannames gebeurd om de stand-still van de kwaliteit van de bestaande leefgebieden te realiseren, waarbij vooral de focus op realisatie op basis van vrijwilligheid is gelegd. Het gedeelte van de oppervlakte doelstellingen dat niet gerealiseerd kan worden met behulp van actuele **habitats** wordt gerealiseerd via uitbreidingen. Deze uitbreidingsdoelen liggen deels in terreinen die reeds in beheer zijn van het ANB, ETV en openbare besturen, maar waar het gewenste natuurdoeltype op dit moment nog niet aanwezig is. Analooq aan categorie 1 en 2 wordt verondersteld dat deze oppervlaktes tegen 2020 onder correct beheer zullen zijn, maar dat veronderstelt wel extra budget. Voor de resterende distance to target wordt verwacht dat een gedeelte moet verworven worden (zie Tabel 6).

De verwervingspercentages zijn vergelijkbaar met degene die werden gebruikt in Tabel 5. Er wordt voor het aandeel dat niet wordt verworven eveneens verondersteld dat de eigenaars van de betreffende terreinen ze zelf onder correct beheer zullen brengen. In dit geval betekent dit de omvorming of inrichting van een terrein zodat het natuurdoeltype bereikt kan worden. Het verschil met Tabel 5 is dat er wordt uitgegaan van het terreintype dat hoofdzakelijk zal verworven worden om het specifieke natuurdoeltype te realiseren. Er wordt een meer algemene term toegekend aan deze terreintypes, omdat het een brede lading aan terreintypes dekt. Voor soorten verschilt het te verwerven percentages onderling sterk en van streek tot streek en varieert tussen 0 en 100 %.

Tabel 5: Aandeel verwerving uitbreiding habitats

Te verwerven terreintype	In functie van specifiek natuurdoeltype	Aandeel verwerving
Natuur	1130, 1140, 1320, 2310, 2330, 3110, 3130, 3140, 3150, 3160, 3260, 4010, 7150, 4030, 5130, 6110, 6120, 6210, 6230, 6410, 6430, 7110, 7140, 7210, 7220, 7230, 8310, 9110	90%
Duinen	2110, 2120, 2130, 2150, 2160, 2170, 2180, 2190	90%
Grasland	1310, 1330, 6510,	50%
Akker	Grauwe kiekendief, hamster	0%
Bos	9120, 9130, 9150, 9160, 9190, 91E0, 91F0	25%

4. Buiten SBZ, uitbreiding habitat

Aangezien niet alle **habitat**doelen binnen SBZ gerealiseerd kunnen worden, zijn er ook nog uitbreidingsdoelen buiten SBZ. Deze kunnen we berekenen door de S-IHD-doelen af te trekken van de G-IHD-doelen per habitat. Deze G-IHD-doelen hebben vaak een vork met een minimale en een maximale oppervlakte. Het resterend doel buiten SBZH wordt in deze oefening berekend op basis van 25% boven de minimumvork van de GIHD.

5. Uitbreiding leefgebied

Doeloppervlakten voor de uitbreiding van **leefgebieden** zijn nog niet gelokaliseerd. Uit de GIHD kan men echter wel afleiden hoeveel extra leefgebied er moet komen in Vlaanderen en wat de belangrijkste gebieden (zowel binnen als buiten SBZ) zijn. In de budgetnota IHD/PAS 2014 werd ingeschat dat er tegen 2050 +/- 6.000 ha extra leefgebied gecreëerd moest worden. Op basis van nieuwe berekeningen t.g.v. de SBP's, de investeringsprojecten natuur en nieuwe goedgekeurde LIFE-projecten is er per soort die extra oppervlakte leefgebied nodig heeft, nagegaan wat er sinds 2010 al gerealiseerd is en wat er nog gepland is tegen 2020 (Sigma/Scheldeprogramma, LIFE-projecten, andere gebiedsgerichte projecten,...). De resterende oppervlakte moet, afhankelijk van de soort en noodzakelijke kwaliteit van het leefgebied gedeeltelijk verworven worden (zie Tabel 6). Er is daarom een ruwe inschatting gemaakt van de oppervlaktes die in dit kader verworven moeten worden. Hierin is de kostprijs van de uitbreiding van leefgebieden (RBB en andere vegetaties) binnen en buiten SBZ ikv Sigma/Scheldeprogramma meegenomen. De meerjarenbegroting voor het Sigma/Scheldeprogramma is opgenomen in bijlage 2 bij deze meerjarenbegroting.

Concreet zijn er buiten SBZ uitbreidingsdoelen voor estuariene habitats, leefgebieden voor Roerdomp, Kwartelkoning, Porseleinhoen, Grauwe kiekendief, Hamster en voor bossen. De kosten voor de realisatie van 2600 ha estuariene habitats tegen 2020, opgenomen in het Sigma/Scheldeprogramma, zijn in de meerjarenbegroting IHD/PAS voor het ANB niet mee opgenomen omdat de realisatie volledig gebeurt door Beleidsdomein Openbare Werken.

Ook voor verwerving van terreinen is het nodig om een onderscheid te maken tussen terreinen in beheer van het ANB en terreinen in beheer van derden. De kosten voor verwerving van terreinen door derden worden slechts gedeeltelijk vergoed door het ANB via subsidies. De resterende kosten komen in dat geval ten laste van de aankoper. In de toekomst zullen alle private en privaatrechtelijke rechtspersonen (onder bepaalde voorwaarden) recht hebben op aankoopsubsidies.

De prioritaire habitats moeten tegen 2020 100% onder correct beheer zijn. Voor de andere habitats wordt ervan uit gegaan dat ze ten laatste in 2040 verworven zijn, zodat ze zich tegen 2050 in een gunstige staat van instandhouding kunnen bevinden.

Meer concreet betekent dit dat de verwerving van de oppervlaktes gespreid wordt over 5 jaar en 25 jaar voor respectievelijk prioritaire en andere habitats. In onderstaande tabel wordt de geraamde te verwerven oppervlakte samengevat op basis van hoger beschreven aannames, voor de periode 2016-2020. Dit vormt de basis voor de berekening van de totale verwervingskosten in punt c. De te verwerven oppervlakte i.k.v. uitvoering van het Sigma/Scheldeprogramma (Sigma en Antwerpse haven, deel ANB) zijn hier niet meegenomen.

Tabel 6: Jaarlijks te verwerven oppervlakte (ha) in periode 2016-2020 (excl. Sigma/Scheldeprogramma)

	Binnen SBZ		Buiten SBZ		Totaal	
	ANB	Derden	ANB	Derden		
Actueel habitat	68	41	178	110	267	810
Uitbreiding habitat	143	91	119	60		
Actueel leefgebied	20	17	/	/		152
Uitbreiding leefgebied	53	57	2,5	2,5		
Totaal	284	206	299,5	172,5	962	
	490		472			

Grondprijzen

De grondprijzen werden geactualiseerd op basis van een analyse van de aankopen door ANB en ETV in het jaar 2014. In de onderstaande tabel worden de gemiddelde prijzen getoond naargelang het type natuur, samen met de oppervlakte die ervan in 2014 is aangekocht. In de laatste 2 kolommen staat de kost die gebruikt is voor de berekening van de totale verwervingskosten in punt c en voor welke natuurdoeltypen ze zijn gebruikt. De prijzen zijn inclusief eventuele eindpachtvergoedingen en (notaris)kosten. Er zitten geen (noemenswaardige) gebouwen in deze berekeningen.

Tabel 7: Grondprijzen per natuurtype

Natuurtype	Gemiddelde prijs (€/ha)	Oppervlakte (ha)	Kost gebruikt in analyse (€/ha)	Gebruikt voor natuurdoeltypen
Bestaand bos	€ 21.259	117	€ 21.000	9110, 9120, 9130, 9150, 9160, 9190, 91E0, 91F0, rbbppm
Kustduinen	€ 51.640	8	€ 52.000	2110, 2120, 2130, 2150, 2160, 2170, 2180, 2190, boomkikker,
Te bebossen grond en akkers	€ 36.954	6	€ 37.000	*, grauwe klauwier * 25% bij uitbreiding 9110, 9120, 9130, 9150, 9160, 9190, 91E0, 91F0, rbbppm
Sigma	€ 31.160	20	€ 31.000	1130, 1140, 1310, 1320, 1330
Natuurreservaten	€ 20.169	226	€ 20.000	Alle andere natuurdoeltypen

Bij de berekening van de aankooprijzen zijn verder de volgende opmerkingen van belang:

- Voor de uitbreidingsdoelen van bossen wordt verondersteld dat 75% zal gerealiseerd worden via de omvorming van bestaand bos en 25% via effectieve bosuitbreiding. Voor de te verwerven oppervlaktes in functie van uitbreiding van bosdoeltypen werd daarom een prijs van €25.000/ha ($75\% \times €21.000/\text{ha} + 25\% \times €37.000/\text{ha}$) berekend, die werd toegepast bij berekening van de verwervingskosten.
- Er waren geen specifieke gegevens ter beschikking voor akkers, daarom veronderstellen we dat de prijs gelijk is aan de prijs voor te bebossen gronden.

- In de prijs voor gronden die in Sigma-gebied zijn verworven is een wijkerstimulus van €2000/ha inbegrepen.
-
- b. Totale kosten voor verwerving

Tabel 8: Kosten voor verwerving per jaar voor periode 2016-2020 (in k.euro, incl.Sigma/ Scheldeprogramma)

Prioritaire inspanningen - Verwerving – ANB	2016	2017	2018	2019	2020
Uitbreiding - buiten SBZH – ANB	2.198	2.198	2.198	2.198	2.198
Actueel - buiten SBZH – ANB	4.287	4.287	4.287	4.287	4.287
Uitbreiding – binnen SBZH – ANB	4.087	4.087	4.087	4.087	4.087
Actueel - binnen SBZH - ANB	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490
Sigma/Scheldeprogramma	7.139	4.400	5.900	7.200	6.300
Totaal - Verwerving - ANB	20.201	17.462	18.962	20.262	19.362
Uitbreiding - buiten SBZH - derden	1.002	1.002	1.002	1.002	1.002
Actueel - buiten SBZH - derden	2.653	2.653	2.653	2.653	2.653
Uitbreiding - binnen SBZH - derden	2.239	2.239	2.239	2.239	2.239
Actueel - binnen SBZH - derden	1.638	1.638	1.638	1.638	1.638
Totaal - Verwerving - derden	7.532	7.532	7.532	7.532	7.532
Totaal - Verwerving - estuariene natuur	-	-	-	-	-

Uitvoering prioritaire acties milieudrukken

De prioritaire inspanningen die gericht zijn op het verbeteren van de milieuocondities zijn niet meegerekend bij de inschatting van de kosten voor inrichting, beheer en verwerving. Deze inspanningen zijn momenteel nog te weinig geconcretiseerd om goed te kunnen begroten. Hiervoor is overleg nodig met andere administraties en beleidsdomeinen. In deze meerjarenbegroting wordt hiervoor een minimale provisionele bijdrage voorzien die een aanzet geeft tot de realisatie van de prioritaire inspanningen milieudrukken op niveau van de Vlaamse overheid.

Uitvoering PAS

De voornaamste kostendrijvers voor deze maatregel zijn 1) studies, 2) herstelbeheer, 3) flankerend beleid en 4) ondersteuning. De kosten voor brongerichte maatregelen zijn op dit moment te weinig geconcretiseerd om er onderbouwde kostenschattingen voor op te maken. Wanneer deze kosten verder uitgewerkt zijn, zullen ze meegenomen worden in een update van deze meerjarenbegroting.

a. Studies

Voor het herstelbeleid via ecohydrologische maatregelen op gebiedsniveau zijn prioritair nog ecohydrologische studies nodig van 10 gebieden. Hiervoor wordt een gemiddelde kost aangenomen van 250.000€ per studie. Enkele ecohydrologische studies zijn reeds gegund in 2015. Gezien de kennis moet meegenomen worden bij de opmaak en de uitvoering van de managementplannen, dienen de resterende ecohydrologische studies zo snel mogelijk te worden opgestart. Er worden in 2016 en 2017 telkens 3 ecohydrologische studies aanbesteed, en nog 2 in 2018).

b. Herstelgerichte maatregelen

Voor de oppervlakte actueel habitat in gedegradeerde toestand binnen SBZ waar de kritische depositiewaardes overschreden zijn, wordt de kost voor beheer en inrichting meegerekend bij het reguliere beheer- en inrichtingskosten ifv IHD (zie hoofdstuk 3.2.4.1.). Deze oppervlaktes worden per habitat afgeleid op basis van het percentage dat zich in overschrijding bevindt. Voor de berekening van de kosten worden dezelfde uitgangspunten (maatregelen, kosten per maatregel, ...) gebruikt als bij de

berekening van de reguliere beheer- en inrichtingskosten. Onderstaande tabel geeft het resultaat van deze oefening :

Tabel 9: Kosten voor verwerving per jaar voor periode 2016-2020 (in k.euro, incl. Sigma/Scheldeprogramma)

	2016	2017	2018	2019	2020
ANB	€ 2.470.289	€ 2.940.163	€ 3.427.721	€ 3.783.538	€ 4.120.538
Derden	€ 2.041.140	€ 2.335.301	€ 2.639.719	€ 2.898.597	€ 3.134.089

c. Monitoring en ondersteuning

In het kader van de PAS zal nog vastgelegd worden hoe onder welke modaliteiten de beschikbaarheid van economische ontwikkelruimte wordt bepaald,. Hiervoor moet een tool ontwikkeld worden die voor beleidsmakers, vergunningverleners en vergunningaanvragers toelaat om op elk moment na te gaan wat per SBZ de beschikbare ontwikkelruimte is, wat de prognose voor de toekomst is, en welke ontwikkelruimte in het verleden reeds gecreëerd en toebedeeld is.

Voor de business analyse wordt in 2016 een budget voorzien van 30.000€. Voor de functionele analyse, de ontwikkeling en de implementatie van deze tool kan op dit moment slechts de grootte-orde van de kosten worden geraamd. Voor de eenvoudigheid rekenen we op een kost van €200.000 in 2017 en 2018.

v. Actie 15: Opmaak en update beheerplannen

Voor de aanpassing van bestaande beheerplannen wordt verondersteld dat er enkel personeelsinzet nodig zal zijn. Hiervoor worden dus geen kosten ingeschat in deze oefening. Er zullen echter ook nieuwe beheerplannen opgemaakt moeten worden, waarvoor er wel kosten gemaakt moeten worden. Voor een kostenschatting te maken wordt eerst bekeken hoeveel oppervlakte nieuwe beheerplannen er wordt verwacht, waarna de kosten per hectare beheerplan worden ingeschat.

a. Oppervlakte

Er wordt verwacht dat er een beheerplan zal opgemaakt worden voor alle gronden die verworven zullen worden in functie van IHD. Daarvoor maken we gebruik van de berekeningen die in hoofdstuk 3.2.4.2. zijn gemaakt. Daar wordt verondersteld dat er in de periode 2016-2020 962 ha per jaar (zie Tabel 7) verworven zal worden, gesplitst over 583,5 ha door ANB en 378,5 ha door derden.

Daarnaast zal er ook een beheerplan opgemaakt moeten worden voor gronden die reeds in eigendom zijn van natuurbeheerders om de geplande doelen ook effectief onder contract te krijgen. Dit kunnen terreinen van zowel ANB, ETV, openbare besturen als private natuurbeheerders zijn. Op basis van de gegevens in paragraaf 3.2.4.2 en rekening houdend met het beschikbare personeel om beheerplannen te begeleiden en goed te keuren wordt ingeschat dat er jaarlijks beheerplannen worden opgemaakt voor 1000 ha terreinen in eigendom van ANB en 1000 ha terreinen in eigendom van derden met het oog op het bereiken van de tussendoelen in 2020.

In de periode 2016-2020 zal er bijgevolg voor +/- 3000 ha/jaar een beheerplan worden opgesteld, waarvan 1700 ha door ANB en 1300 ha door andere natuurbeheerders. Dit onderscheid is relevant, omdat derden een subsidie van het ANB kunnen krijgen voor de opmaak van beheerplannen en dit meegerekend wordt in hoofdstuk 3.2.4.1.

b. Kostprijs

In het kader van de nieuwe subsidieregeling werd door ANB en andere natuurbeheerders een analyse gemaakt van de kostprijs voor de opmaak van een beheerplan. Voorlopig kon er echter enkel een inschatting worden gemaakt op basis van bestaande beheerplannen, omdat de regelgeving mbt tot de nieuwe natuurbeheerplannen nog niet in werking is getreden. Hoewel er aanzienlijke verschillen waren tussen de inschattingen van verschillende partijen, werd geconcludeerd dat een kostprijs in de buurt van €250/ha op dit moment een realistische inschatting is.

Een aantal inspanningen/kosten is niet meegerekend in deze kostenschatting. Zoals aangegeven in paragraaf 2.2. worden de kosten voor personeelsinzet niet meegerekend in deze analyse. Specifiek voor deze actie gaat het dan bv. over de begeleiding van opmaak van het beheerplan en het overleg tussen het ANB en derden over het beheerplan. Voor gezamenlijke beheerplannen komen daar nog extra inspanningen bij zoals het afstemmen van verwachtingen tussen verschillende beheerders, coördinatie van taken, ... Ook de kosten voor de opmaak van een toegankelijkheidsregeling zijn niet inbegrepen in deze schatting. Daarnaast kunnen in sommige gevallen ook erfgoedwaarden een rol spelen bij de opmaak van een (geïntegreerd) beheerplan. Hoewel de bijkomende inspanningen en kosten in dat geval significant kunnen zijn, spelen ze geen rol voor de realisatie van IHD en worden ze bijgevolg ook weggelaten uit de analyse.

c. Totale kost

Wanneer we de gegevens over de hoeveelheid bijkomende beheerplannen combineren met de gemiddelde kosten voor de opmaak komen we voor de periode 2016-2020 op een kost van €750.000 per jaar.

vi. Actie 20: Managementplannen

In het kader van het arrest van het Grondwettelijke Hof, moeten er openbare onderzoeken georganiseerd worden voor de managementplannen en het Vlaams Natura 2000 programma. De kostprijs voor de openbare onderzoeken en de IT-ondersteuning wordt op 100.000 euro geschat (2017).

vii. Actie 21 en 25: Vorming

Het vormingsluik van het Natura2000-programma is opgenomen in actie 21 & 25. Deze acties zullen echter voor het overgrote deel worden uitgevoerd door personeelsleden van ANB en Natuurinvest. Er worden beperkte kosten van €15.000 per jaar verwacht voor externe lesgevers, die door Natuurinvest op freelance basis worden aangenomen.

viii. Actie 24: Uitwerken passende beoordeling

De voortoets is een online instrument dat de mogelijkheid geeft om vooraf in te schatten wat de mogelijke implicaties zijn van een ingreep op habitats en soorten binnen SBZ. Voor de verdere ontwikkeling van dit instrument wordt in 2016 een budget van 44.000€ voorzien en in 2017 een budget van €335.000. In de daaropvolgende jaren zal een veel kleiner budget (€30.000) nodig zijn om het instrument te blijven onderhouden en updaten.

Voor de uitwerking en invulling van de databank passende beoordeling die gebruikt zal worden als input voor het platform wordt jaarlijks €650.000 voorzien (budget Natuurinvest).

ix. Actie 26: Onderzoek milieudrukken

Er wordt in 2019 een eenmalige kost van €150.000 voorzien om onderzoek te voeren naar de impact van andere milieudrukken op de realisatie van het Natura2000-programma. Deze inschatting zal in de komende jaren verder geconcretiseerd worden.

x. Actie 27: Datasysteem IHD

Een goede monitoring is cruciaal om de voortgang van het Natura 2000-programma te bewaken en een efficiënte inzet van middelen te waarborgen. Zoals aangegeven in actie 30 moet een kwaliteitsvolle monitoring op verschillende (ruimtelijke) niveaus worden uitgewerkt. De datasystemen ter ondersteuning van deze monitoring moeten bijgevolg aangepast worden aan het ruimtelijk niveau waarop men werkt. Om te voldoen aan deze noden worden er meerdere systemen ontwikkeld en onderhouden met ieder een eigen functionaliteit.

a. Vlaanderen en (deel)gebied: Databeheer

Het N2000-programma stelt heel wat eisen op het vlak van databeheer. Onder de projectnaam 'masterplan IHD' wordt getracht om een evenwicht te zoeken tussen het operationele aspect (datageneratie/beheer/bevraging + uitdraai MP's) en een visie op databeheer op lange termijn. Met het operationele aspect wordt gerefereerd naar een flexibele manier van documentgeneratie voor MP's, het intern en extern ontsluiten van data, een robuuste geodatabank IHD, ... Om deze functionaliteiten te leveren is er nood aan IT-infrastructuur en –personeel, dat vaak extern aangeworven moet worden. Meer concreet worden de volgende kosten verwacht voor de periode 2016-2020:

Tabel 10: Overzicht van de kosten voor databeheer IHD (2016-2020)

Maatregel	Bedrag	Jaar
GIS-ondersteuning opmaak MP1.1.	€ 10.667	2016
GIS-ondersteuning zoekzones	€ 10.667	2016
GIS-ondersteuning ontsluiting IHD data	€ 10.667	2016
Aanpassen GeoIHD databank ikv MP1.2.	€ 117.000	2016
Ontwikkelen software	€ 150.000	2016
vervolg realisatie masterplan IHD-IT	€ 208.000	2017
vervolg realisatie masterplan IHD-IT	€ 52.000	2018
vervolg realisatie masterplan IHD-IT	€ 52.000	2019
vervolg realisatie masterplan IHD-IT	€ 52.000	2020

b. Terrein: CMSi

Op terreinniveau werd gekozen om te werken met de CMSi-software om biotische en abiotische factoren en het gevoerde beheer op te volgen. Deze software ondersteunt de opmaak en opvolging van beheerplannen, zowel voor beheerplannen van het ANB als van derden. Er wordt in 2017 gestart met de uitrol van CMSi binnen het ANB. Om mee sturing te kunnen geven aan de verdere uitbouw van de software kan het ANB lid worden van het consortium dat eigenaar is van de software. In onderstaande tabel is een gedetailleerde schatting van de kosten voor de periode 2017-2020 te vinden:

Tabel 11: Overzicht van de kosten voor cmsi (2016-2020)

Maatregel	Bedrag	Jaar
<i>Eenmalige kosten</i>		
Ontwikkeling CMSi ANB, licenties en projectmanagement	€ 1.000.000	2017
Verkenningnota tool	€ 200.000	2017
<i>Recurrente kosten</i>		
Servers, onderhoudscontract, training, hosting, membership CMSi	€ 252.000	2017
Servers, onderhoudscontract, training, hosting, membership CMSi	€ 409.000	2018-2020

c. Monitoring Natura2000 soorten

De monitoring van N2000 soorten op niveau Vlaanderen omvat het opvolgen van de regionale staat van instandhouding. Dit gebeurt deels via meetnetten en deels op basis van losse waarnemingen. Vanaf eind 2014 tot maart 2018 worden de meetnetten concreet uitgerold door INBO in samenwerking met de vrijwilligersorganisaties. De doelstelling van dit project is de ontwikkeling van een operationeel systeem voor de invoer en opslag van soortgegevens uit de gestructureerde soortenmeetnetten, met het oog op de rapportering over Natura 2000-soorten aan Europa en de evaluatie van het Vlaamse

natuurbeleid. Dit systeem moet een snelle datalevering, vlotte kwaliteitscontrole en efficiënte analyse en rapportering mogelijk maken.

Dit project bestaat uit twee deelprojecten, nl. een webapplicatie voor invoer van de watervogeltellingen en nieuwe gestructureerde meetnetten voor niet-watervogels. Het deelproject Watervogels zal in 2016 afgerond worden en voorziet een kost van 153.500€. Het tweede deelproject is omvangrijker en zal pas in 2018 volledig afgerond zijn. Voor 2016 bedraagt het budget 103.250€, er wordt verondersteld dat in 2017 en 2018 hetzelfde budget zal nodig zijn.

Daarnaast werden nog enkele kleinere projecten voorzien in het kader van het LIFE Integrated Project. Zo wordt er voor 2016 een kost van 44.000€ voorzien voor het ombouwen van de algemene broedvogel applicatie op basis van watervogeltellingen. In 2017 wordt de ontwikkeling van een versnelde rapportagetool voorzien in functie van geconsolideerde en gevalideerde rapportage voor LIFE IP. Hiervoor wordt gerekend op een kost van 25.000€. Verder wordt in 2017 ook een kost van 291.000€ voorzien voor de ontwikkeling van een mobiele applicatie om in gebieden met weinig tot geen internetconnectie waarnemingen in te voeren.

xi. Actie 29: Monitoring

Voor de opvolging van de staat van instandhouding van habitats en soorten zijn heel wat inspanningen vereist op het vlak van monitoring. De administratieve en IT-matige ondersteuning hiervan is reeds opgenomen bij actie 27, hier gaat het dus over de kosten voor de effectieve monitoring zelf. Er wordt echter verwacht dat deze inspanningen voornamelijk uitgevoerd zullen worden door personeelsinzet. De monitoring in het kader van Europese verplichtingen is als taak toegewezen aan het INBO, de beheermonitoring die gevraagd wordt bij natuurbeheerplannen wordt uitgevoerd door de natuurbeheerders zelf. In het geval van het ANB wordt de monitoring bv. uitgevoerd door boswachters. Voor het materiaal dat gebruikt wordt voor deze monitoring wordt verondersteld dat het inbegrepen is in de 'overheadkost' die toegevoegd wordt aan de kosten voor beheer en inrichting. Daarom worden er geen bijkomende kosten aangerekend voor deze acties.

xii. Actie 32: Socio-economische impactanalyse

Deze analyse heeft als doel de socio-economische impact van het Natura2000 programma zo goed mogelijk globaal in kaart te brengen. Er wordt gerekend op een kost van €150.000 in 2017 en 2018.

xiii. Actie 36: Evaluatieonderzoek

Er wordt verondersteld dat de evaluatie die uitgevoerd moet worden in het kader van actie 43 uitgevoerd zal worden door een externe partij. Gezien de omvang van het IHD-proces en het gewicht van deze oefening voor de volgende planningsperiode wordt de kost hoger ingeschat dan bij andere studies. Er wordt gerekend op een kost van 250.000€ in 2018.

B. VERANTWOORDING KOSTEN ANDERE ENTITEITEN

• Investerings

Het budget dat via het programma natuurinrichting gerealiseerd wordt, is opgenomen in de berekening van de kosten voor het ANB in hoofdstuk 3.2.4.

In het stroomgebiedbeheerplan 2016-2021 wordt de kostprijs van acties voor beschermde gebieden ten laste van VMM geraamd op 3600 k.euro. Deze investeringen hebben als doel om zowel IHD-doelstellingen als doelstellingen KRLW te realiseren (bvb. visdoorgang ifv beschermde vissoorten is zowel belangrijk voor KRLW als IHD).

De bijkomende ondersteuning in het kader van de ontwikkeling van de databank passende beoordeling door het INBO wordt geraamd op €704.000.

- **Studies**

Er worden door het INBO 38 gebiedsanalyses opgemaakt tegen 2018, dus dit betekent +/- 13 analyses per jaar. Er kan ingeschat worden (ruwe inschatting) dat ongeveer 1/4de van de gebieden complex zijn, dus jaarlijks 3 complexe gebieden. Gezien de analyses in principe in 2018 klaar moeten zijn wordt verwacht dat de meeste analyses in 2016 en 2017 gedaan zullen worden. Voor de IT-ondersteuning en de ontwikkeling van de nodige databank is er in 2017 een extra kost van €119.500.

Voor onderzoek naar alternatieve technieken in het kader van stikstofreductie een kost voorzien van €450.000 (ILVO).

- **Flankerend beleid**

De Vlaamse regering besliste op 23 april 2014 haar goedkeuring te hechten aan de instelling van een herstructureringsprogramma stikstof zoals beschreven in bijlage 6 bij de PAS-nota. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft opdracht gekregen het herstructureringsprogramma stikstof verder uit te werken, te verfijnen en uit te voeren. Via het decreet landinrichting kan de Vlaamse Regering beslissen om instrumenten in te zetten zodat deze bijdragen tot de realisatie van het beleid op het vlak van behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de ruimte.

Daarom werd een inrichtingsnota opgemaakt voor de groep van landbouwbedrijven die meer dan of gelijk aan 50% bijdragen aan de kritische depositiewaarde van een habitat dat zich binnen een Habitatrictlijngebied (actueel aanwezig habitat, gealloceerd habitatdoel of zoekzone voor nog te realiseren habitats) bevindt en waarvan de kritische depositiewaarde overschreden is (kortweg: bedrijven met een impactscore $\geq$ 50%). Deze inrichtingsnota werd vastgesteld door de Vlaamse Regering op 31/01/2015 en geeft een Indicatieve en maximale budgetraming van de vooropgestelde maatregelen voor de 60 bedrijven die $\geq$ 50% bijdragen aan de KDW van een actuele habitat of een habitat toegewezen aan een zoekzone.

Er werd eveneens een inrichtingsnota opgemaakt voor de groep van landbouwbedrijven die 5% of meer, maar minder dan 50% bijdragen aan de kritische depositiewaarde van een habitat dat zich binnen een Habitatrictlijngebied (actueel aanwezig habitat, gealloceerd habitatdoel of zoekzone voor nog te realiseren habitats) bevindt en waarvan de kritische depositiewaarde overschreden is (kortweg: bedrijven met een impactscore van 5% of meer en minder dan 50%). Deze inrichtingsnota werd vastgesteld door de Vlaamse Regering op 17/02/2017 en geeft een indicatieve en maximale budgetraming van de vooropgestelde maatregelen.

Op basis van deze gegevens en een aantal veronderstellingen m.b.t. de keuze voor de verschillende instrumenten en de snelheid waarmee deze keuze wordt gemaakt door de getroffen bedrijfsleiders werden de kosten voor flankerend beleid voor deze bedrijven (inclusief de budgetten voor ruilgronden) geraamd op € 7.270.000 voor 2016 en voor de periode van 2017-2020 op €15.520.000 per jaar. Deze budgetten kunnen nog wijzigingen naar aanleiding van een herziening van de meerjarenbegroting.

- **Uitvoering prioritaire acties milieudrukken**

De prioritaire inspanningen die gericht zijn op het verbeteren van de milieucondities zijn niet meegerekend bij de inschatting van de kosten voor inrichting, beheer en verwerving. Deze inspanningen zijn momenteel nog te weinig geconcretiseerd om goed te kunnen begroten. Hiervoor is overleg nodig met andere administraties en beleidsdomeinen. In deze meerjarenbegroting wordt hiervoor een minimale provisionele bijdrage voorzien die een aanzet geeft tot de realisatie van de prioritaire inspanningen milieudrukken op niveau van de Vlaamse overheid.

Beschikbare middelen van het ANB

Voor 2016 is er een bedrag van €59.020.000 beschikbaar en voor 2017, gelet op de opstap bij de begrotingsopmaak 2017 van €7.500.000, €66.520.000 (zie tabel 14).

In het kostenmodel voor de berekening van de kosten voor inrichting en beheer wordt een normkost gebruikt waarin niet enkel de machines en het onderhoud van de machines worden meegerekend, maar ook de kost voor het bedienen van de machines. Daardoor bevat het aandeel beschikbare middelen voor inrichting ook een stukje loonkost. Vermits dit stuk loonkost meegerekend wordt zowel aan de kostzijde als aan de beschikbare middelenzijde heeft dit geen impact op de meervraag.

Tabel 13: Overzicht van de jaarlijks beschikbare middelen van het ANB (2016-2020) (k.euro)

	Middelen (mio €/jaar) d.d. BO17
Inrichting en beheer	44.940
Verwerving	16.240
Studies en ondersteuning	5.340
Totaal ANB	66.520

Beschikbare middelen van andere entiteiten

Tabel 14: Overzicht van de jaarlijks beschikbare middelen van andere entiteiten (2016-2020) (k.euro)

	2016	2017	2018	2019	2020
beschikbaar budget VMM	2.867	2.648	3.220	2.667	2.647
beschikbaar budget VLM	9.417	16.197	16.197	16.197	16.197
beschikbaar budget DLNE	359	355	350	30	30
beschikbaar budget INBO	704	704	704	704	704
beschikbaar budget ILVO	450	450	450	450	450
beschikbaar budget MOW	-	-	-	-	-
beschikbaar budget OE	-	-	-	-	-

C. BENODIGD EXTRA BUDGET –MEERVRAAG

Het benodigd extra budget voor het ANB stijgt vooral ten gevolge van een betere inschatting van de benodigde budgetten voor beheer en inrichting, het volledige meerekenen van het Sigma/Scheldeprogramma en het in rekening brengen van kosten voor instandhouding leefgebieden van Europees te beschermen soorten, zowel binnen als buiten SBZ. In dit budget is evenwel de verwerving en inrichting van ca. 2.600 estuariene natuur tegen 2020 niet in rekening gebracht.

Tabel 15: Overzicht van de meerkost voor het ANB (2016-2020) (k.euro)

Meerkost ANB (in k.euro) obv constante budgetten				
2016	2017	2018	2019	2020
-	5.646	8.145	10.946	10.103

Het benodigde extra budget voor de andere entiteiten situeert zich voornamelijk in de extra kost voor het flankerend beleid rode bedrijven. Vanaf 2017 is voor de uitvoering van dit traject €7.500.000 per jaar extra nodig wat voorzien is bij BO2017.

Verder wordt voor de uitvoering van investeringen in het kader van beschermde gebieden door VMM extra budget gevraagd. Deze investeringen hebben als doel om zowel IHD-doelstellingen als doelstellingen KRLW te realiseren (bvb. visdoorgang ifv beschermde vissoorten is zowel belangrijk voor KRLW als IHD).

Daarbij komen de extra kosten die nodig zullen zijn om de prioritaire inspanningen rond milieudrukken te realiseren. De begroting van deze inspanningen zal gebeuren in overleg met alle betrokken entiteiten. Er wordt voorlopig een minimale provisionele extra kost voorzien voor de uitvoering van de nodige maatregelen.

Tabel 16: Overzicht van de meerkost voor andere entiteiten (2016-2020) (k.euro)

Meerkost andere entiteiten(in k.euro) obv constante budgetten				
2016	2017	2018	2019	2020
2.320	3.200	4.337	5.337	6.337

Bijlagen

Bijlage 1: Kostenbasis opmaak en implementatie SBP's

Soortenbescher- mingsprogramma	Status	Goedkeuring (verwacht) in	Budget				
			2016	2017	2018	2019	2020
Antwerpse haven	Goedgekeurd	2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bever	Goedgekeurd	2015	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kwartelkoning	Goedgekeurd	2015	€ 89.000	€ 50.000	€ 108.000	€ 79.000	€ 79.000
Grauwe kiekendief	Goedgekeurd	2015	€ 219.250	€ 5.000	€ 78.900	€ 1.000	€ 1.100
Hamster	Goedgekeurd	2015	€ 112.500	€ 230.000	€ 167.000	€ 162.000	€ 167.000
knoflookpad	Goedgekeurd	2017		€ 150.000	€ 117.200	€ 55.400	€ 30.400
roerdomp	Goedgekeurd	2017		€ 0	€ 170.000	€ 30.000	€ 10.000
beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper	In opmaak	2017		€ 75.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
bruine eikenpage	In opmaak	2017		€ 0	€ 20.000	€ 10.000	€ 10.000
heivlinder	Goedgekeurd	2017		€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
gladde slang	Goedgekeurd	2016		€ 131.000	€ 275.000	€ 31.000	€ 30.000
vleermuizen	In opmaak	2017		€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
grauwe klauwier	In opmaak	2017		€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
hazelmuis	In opmaak	2017		€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
vroedmeesterpad	In opmaak	2017			€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
boomkikker	niet gestart	2018	€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
kamsalamander	niet gestart	2018	€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
porseleinhoen	niet gestart	2018	€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
bruine kiekendief	niet gestart	2018	€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
akkervogels	niet gestart	2019		€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000
poelkikker	niet gestart	2019		€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000

heikikker	niet gestart	2019		€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000
rugstreeppad	niet gestart	2019		€ 35.000		€ 100.000	€ 100.000
boompieper, boomleeuwerik, (korhoen), nachtzwaluw	niet gestart	2020			€ 35.000		€ 100.000
aardbeivlinder	niet gestart	2019			€ 35.000	€ 100.000	€ 100.000
veldparelmoervlinder	niet gestart	2020				€ 35.000	
grote weerschijnvlinder	niet gestart	2020				€ 35.000	
speerwaterjuffer - maanwaterjuffer	niet gestart	2020				€ 35.000	
vroege glazenmaker - variabele waterjuffer	niet gestart	2020				€ 35.000	
boommarter - das	niet gestart	2021					€ 35.000
bruin dikkopje - klaverblauwtje	niet gestart	2021					€ 35.000
Totaal			€ 560.750	€ 781.000	€ 2.056.100	€ 2.058.400	€ 2.047.500

BIJLAGE 5 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA-TAAKSTELLING 2020

Habitatcode	Habitattype	Prioritair 2020	Prioritair Europa
1130	Estuaria		
1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten	x	
1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met Salicornia-soorten en andere zoutminnende planten		
1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)	x	
1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)		
2110	Embryonale wandelende duinen	x	
2120	Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> (witte duinen)	x	
2130	<i>Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)</i>	x	X
2150	<i>EU-Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (Calluno-Ulicetae)</i>		X
2160	Duinen met <i>Hyppophae rhamnoides</i>	x	
2170	Duinen met <i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenaria</i>)	x	
2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied		
2190	Vochtige duinvalleien	x	
2310_2330	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> - en <i>Genista</i> -soorten en Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> soorten op landduinen		
3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (<i>Littorelletalia uniflora</i>)		
3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de <i>Littorelletalia uniflorae</i> en/of de <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>		
3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met bentische <i>Chara</i> spp. Vegetaties	x	
3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>		

3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren		
3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitantis en het Callitricho-Batrachion		
3270	Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p.		
4010_7150	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix en Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion		
4030	Droge Europese heide		
5130	Juniperus communis-formaties in heidevelden of op kalkgrasland		
6120	<i>Kalkminnend grasland op dorre zandbodem</i>		X
6210	<i>Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (*gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)</i>	x	X
6230	<i>Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)</i>		X
6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Molinion caerulea)		
6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones incl moerasspirearuigten		
6510	Laaggelegen schraal hooiland (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)		
7110	<i>Actief hoogveen</i>	x	X
7140	Overgangs- en trilveen		
7210	<i>Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davallianae</i>	x	X
7220	<i>Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion)</i>	x	X
7230	Alkalisch laagveen	x	
8310	Niet voor het publiek opengestelde grotten	x	
9110	Beukenbossen van het type Luzulo-Fagetum		
9120_9190	Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion) en Oude zuurminnende eikenbossen met Quercus robur op zandvlakten		
9130	Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum		
9150	Midden-Europese kalkminnende beukenbossen behorend tot het Cephalanthero-Fagion	x	
9160	Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het Carpinion-betuli		
91E0	<i>Alluviale bossen met Alnus glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)</i>		X

Habitatcode	Habitattype	Prioritair 2020	Prioritair Europa	Totale oppervlakte voor GSVI*	Totaal huidige terreinen sterkste schouder	Resterende taakstelling 2050	Resterende taakstelling 2020
1130	Estuaria			5975	1054	4921	2530
1140	Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten	x		2335	182	2153	2335
1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met Salicornia-soorten en andere zoutminnende planten			40	39	1	39
1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)	x		0	0	0	0
1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)			170	159	11	162
2110	Embryonale wandelende duinen	x		27	14	13	27
2120	Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> (witte duinen)	x		500	372	128	500
2130	Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)	x	x	661	434	227	661
2150	EU-Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (<i>Calluno-Ulicetae</i>)		x	0	0	0	0
2160	Duinen met <i>Hypophae rhamnoides</i>	x		553	437	116	553
2170	Duinen met <i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenaria</i>)	x		71	58	13	71
2180	Beboste duinen van het Atlantische, Continentale en Boreale kustgebied			252	191	61	209
2190	Vochtige duinvalleien	x		80	74	6	80
2310_2330	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> - en <i>Genista</i> -soorten en Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen			4421	3844	577	4017
3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (<i>Littorelletalia uniflora</i>)			21	19	2	20
3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de <i>Littorelletalia uniflora</i> en/of de <i>isoëto-Nanojuncetea</i>			818	546	272	628
3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische <i>Chara</i> spp. vegetaties	x		269	258	11	269
3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>			667	380	287	466
3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren			113	107	6	109
3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion fluitantis</i> en het <i>Callitricho-Batrachion</i>			2	1	1	1
3270	Rivieren met slikoever met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodietum rubri</i> p.p. en <i>Bidention</i> p.p.			53	18	35	29
4010_7150	Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i> en <i>Slenken</i> in veengronden met vegetatie behorend tot het <i>Rhynchosporion</i>			2563	2186	377	2299
4030	Droge Europese heide			5173	4529	644	4722
5130	<i>Juniperus communis</i> -formaties in heidevelden of op kalkgrasland			25	23	2	24
6120	Kalkminnend grasland op dorre zandbodem		x	117	51	66	71
	<i>Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (*gebieden waar zeldzame</i>						
6210	<i>orchideeën groeien)</i>	x	x	16	8	8	16
6230	<i>Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)</i>		x	939	675	264	754
6410	Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (<i>Molinion caerulea</i>)			166	86	80	110
6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones incl moerasspirearuigten			3384	1293	2091	1920
6510	Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)			3917	1383	2534	2143
7110	<i>Actief hoogveen</i>	x	x	4	4	0	4
7140	Overgangs- en trilveen			626	427	199	487
7210	<i>Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davallianae</i>	x	x	7	6	1	7
7220	<i>Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion)</i>	x	x	1	0	1	1
7230	<i>Alkalisch laagveen</i>	x		19	13	6	19
8310	<i>Niet voor het publiek opengestelde grotten</i>	x		0	0	0	0
9110	Beukenbossen van het type <i>Luzulo-Fagetum</i>			446	298	148	342
	Atlantische zuurminnende beukenbossen met <i>Ilex</i> en soms ook <i>Taxus</i> in de ondergroei (<i>Quercion robori-petraeae</i> of <i>ilici-Fagenion</i>) en Oude						
9120_9190	zuurminnende eikenbossen met <i>Quercus robur</i> op zandvlakten			35442	23522	11920	27098
9130	Beukenbossen van het type <i>Asperulo-Fagetum</i>			4087	1739	2348	2443
9150	<i>Midden-Europese kalkminnende beukenbossen behorend tot het Cephalanthero-Fagion</i>	x		0	0	0	0
9160	Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het <i>Carpinion-betuli</i>			3123	1497	1626	1985
91E0	<i>Alluviale bossen met Alnus glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)</i>		x	17068	6607	10461	9745
	Gemengde oeverformaties met <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> en <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> of <i>Fraxinus angustifolia</i> , langs de grote rivieren						
91F0	(<i>Ulmion minoris</i>)			34	32	2	33
				94185	52566	66930	71%
					56%		

//////

* Noot: Deze oppervlaktes zijn gebaseerd op de kalibratieuitslag, het betreft alle oppervlaktes (binnen en buiten SBZ) die groot genoeg zijn om in een lokaal gunstige staat te geraken en dus bij te dragen tot een regionaal gunstige staat. Een aantal doelen buiten SBZ-H werden evenwel niet ingetekend. Het betreft voornamelijk een aantal doelstellingen uit het SIGMA-besluit, maar ook een beperkte oppervlakte 6510 in enkele zuivere SBZ-V. Anderzijds wordt een aanzienlijke oppervlakte actuele estuariene natuur in rivierbeddingen nog niet meegenomen als gelaten bij de sterkste schouder. Deze zaken worden opgevoerd in het modeluitslag zodat een totaalbeeld ontstaat en deze tabel kan worden bijgewerkt

BIJLAGE 6 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA – PRIORITAIRE INSPANNINGEN NODIG VOOR BINDEND DEEL VAN DE TAAKSTELLING 2020

Vlgnr	Gebiedscode	Naam van gebied	Deelgebiedscode	Omschrijving prioritaire inspanning cfr rapport	Habitats 2020 betrokken bij prioritaire inspanning	Prioritaire actie stand stil (ja/nee)	Habitattyp(en) of soorten (waar prioritaire actie stand still betrekking heeft)
1	BE2200028	De Maten	BE2200028-1	Installeren specifiek vijverbeheer met drooglegging van vijvers		ja	3110/3130, woudaap, roerdomp, rugstreepad, heikikker, Gevlekte
2	BE2200028	De Maten	BE2200028-1	Herstel natte heide- en oligotrofe, mineraalarme vijvervegetaties		ja	3110, Gevlekte witsnuitlibel, heikikker, rugstreepad
3	BE2200028	De Maten	BE2200028-1	Herstel waterkwaliteit van het vijversysteem		Ja	3110/3130, woudaap, roerdomp, rugstreepad, heikikker, Gevlekte
4	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-1	Buffering van voedselarme habitats		ja	7140_meso, 7140_oli, 91E0_meso, beekprik, 4010, 7150, 6230_hmo, drijvende waterweegbree, Gevlekte witsnuitlibellibel, porseleinhoen, knoflookpad, grauwe kiekendief
5	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-2	Buffering van voedselarme habitats en herstel laagveencomplex in samenhang met heischraal grasland		ja	7140, 91E0, beekprik, porseleinhoen, klauwier
6	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-3	Buffering van voedselarme habitats		ja	7140, 91E0, beekprik, grauwe kiekendief, porseleinhoen, knoflookpad, 4010,
7	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek,	BE2200029-1	Herstel van laagveencomplex in		ja	7140, 6430, 6230, 91E0, beekprik, kiekendief, porseleinhoen, grauwe

		Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden		samenhang met heischraal grasland		
8	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-2	Herstel van laagveencomplex in samenhang met heischraal grasland	ja	7140, 6430, 6230, 91E0, beekprik, kiekendief, porseleinhoen, grauwe
9	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-3	Herstel van laagveencomplex in samenhang met heischraal grasland	ja	7140, 6430, 6230, 91E0, beekprik, kiekendief, porseleinhoen, grauwe
10	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-1	Verder zetten samenwerking met de militaire overheid	7110, 2130	neen
11	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-1	uitbreiding heide en buffering Steinsven	ja	3160, 3130, 4010, 7140, 7150, drijvende waterweegbree
12	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-1	Robuust ecologisch netwerk doorheen de SBZ voor amfibieën- en reptielenpopulaties en soorten van het heidecomplex	ja	knoflookpad en gladde slang
13	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-1	Kwaliteitsvolle habitats als leefgebied van soorten	ja	6230, 6410, 6430, grauwe klauwier, kiekendief, korhoen, blauwborst, wespendif
14	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-1	Afstemming van recreatie en militair gebruik op de ecologische waarden.	7110, 2130	neen
15	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden	BE2200029-1	Ontwikkelen van een mozaïeklandschap in de beekvallei.	ja	grauwe klauwier, grauwe kiekendief, 6230, 91E0, 6430, wespendif, korhoen

16	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Buffering van voedselarme habitats	ja	4010,7140,7150,3160, heikikker
17	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Vergroten van heidelandschap in functie van habitats met een te kleine oppervlakte en doelsoorten	ja	2310,2330,3160,4010,4030,7140,91E0,gladde slang, Gevlekte witsnuitlibel, kiekendief
18	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Herstel geschikte standplaatsvereisten van vennen, natte en venige heide	ja	3130,3160,4010,6230,7140,gentiaanblauwtje
19	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van landduin- en heidevegetaties	ja	2310,2330,3160, 4010, gladde slang
20	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Robuust ecologisch netwerk doorheen de SBZ voor amfibieën- en reptielenpopulaties en soorten van het heidecomplex	ja	knoflookpad, gladde slang, 2310,2330,4030
21	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Herstel foerageergebied van de grauwe kiekendief	ja	grauwe kiekendief, korhoen, nachtzwaluw,
22	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van landduin- en heidevegetaties	ja	2310,2330,4010,4030,6230,7140,7150, grauwe kiek, duinpieper
23	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Afstemming van recreatie op de ecologische waarden.	ja	grauwe kiekendief, korhoen, nachtzwaluw,boomleeuwerik eva

24	BE2200030	Mangelbeek en heide- en veengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	BE2200030-1	Ontwikkelen van een mozaïeklandschap in de beekvallei.	ja	7140
25	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-1	Herstel kwaliteit van aanvoerbeken en vijvers in functie van waterrijke habitats, beekbegeleidende habitats en hieraan gebonden soorten	ja	3130, 31500, heikikker, drijvende waterweegbree, Gevlekte witsnuitlibellibel, knoflookpad, boomkikker
26	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-2	Herstel kwaliteit van aanvoerbeken en vijvers in functie van waterrijke habitats, beekbegeleidende habitats en hieraan gebonden soorten	ja	3110, 3130, 3150, heikikker, knoflookpad, waterweegbree
27	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-3	Herstel amfibieën- en reptielenpopulaties	ja	knoflookpad, boomkikker, heikikker
28	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-1	Herstel kwaliteit van aanvoerbeken en vijvers in functie van waterrijke habitats, beekbegeleidende habitats en hieraan gebonden soorten	ja	3130, 31500, heikikker, drijvende waterweegbree, Gevlekte witsnuitlibellibel, knoflookpad, boomkikker
29	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-1	Herstel amfibieën- en reptielenpopulaties	ja	heikikker, 3130, 4010, 7140, 6230-
30	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-1	Herstel moerasvogelpopulaties (roerdomp, woudaap en bruine kiekendief)	ja	4030, 4010, 6230, 7140, rbbhc

31	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-1	Herstel kwaliteit van aanvoerbeken en vijvers in functie van waterrijke habitats, beekbegeleidende habitats en hieraan gebonden soorten	ja	3130, heikikker, boomkikker, knoflookpad drijvende waterweegbree
32	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-2	Uitbreiding van oppervlakte vijvers met specifiek vijverbeheer	ja	3110,3130,3150,drijvende waterweegbree, knoflookpad, heikikker, Gevlekte witsnuitlibel, roerdomp, woudaap
33	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-2	Herstel kwaliteit van aanvoerbeken en vijvers in functie van waterrijke habitats, beekbegeleidende habitats en hieraan gebonden soorten	ja	3110,3130,3150,drijvende waterweegbree, knoflookpad, heikikker, Gevlekte witsnuitlibel, roerdomp, woudaap
34	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-3	Herstel amfibieën- en reptielenpopulaties	ja	3160, 3130, heikikker, knoflookpad, drijvende waterweegbree
35	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-2	Herstel moerasvogelpopulaties (roerdomp, woudaap en bruine kiekendief)	ja	3110,3130,roerdomp, woudaap, bruine drijvende waterweegbree
36	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	BE2200031-2	Herstel kwaliteit van aanvoerbeken en vijvers in functie van waterrijke habitats, beekbegeleidende habitats en hieraan gebonden soorten	ja	3110,3130,3150,drijvende waterweegbree, knoflookpad, heikikker, Gevlekte witsnuitlibel, roerdomp, woudaap
37	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek	BE2200031-3	Herstel kwaliteit van aanvoerbeken en vijvers in functie van waterrijke	ja	3110, 31300,drijvende waterweegbree, knoflookpad, heikikker, Gevlekte witsnuitlibel

44	BE2200033	Abeek met aangrenzende moerasgebieden	BE2200033-1	Versterking mozaieklandschap		ja	6510, Grauwe klauwier, Boomkikker, Vleermuizen...)
45	BE2200033	Abeek met aangrenzende moerasgebieden	BE2200033-1	Herstel en uitbreiding (mesotroof) moeras		ja	Roerdomp, Woudaap, Bruine kiekendief, Porseleinhoen, Vleermuizen...
46	BE2200033	Abeek met aangrenzende moerasgebieden	BE2200033-1	Herstel van de belangrijkste laagveencomplexen in de Abeekvallei		ja	7140 roerdomp, heikikker, 4030, 7140, rbbhs
47	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-1	'- Behoud en herstel van het kleinschalige, structuurrijke landschap te Roosburg - Bescherming in inrichting van mergelgrotten		ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Grote hoefijzerneus, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
48	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-2	Bescherming in inrichting van mergelgrotten		ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
49	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-3	Bescherming in inrichting van mergelgrotten		ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
50	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-3	Kwaliteitsverbetering van aanwezige boshabitattypes	9150	neen	
47	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-1	'- Behoud en herstel van het kleinschalige, structuurrijke landschap te Roosburg - Bescherming in inrichting van mergelgrotten		ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Grote hoefijzerneus, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger

51	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-4	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
52	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-5	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
53	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-6	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
54	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-7	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
55	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-8	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
56	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-9	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
57	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-10	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger

58	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-11	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
59	BE2200036	Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	BE2200036-12	Bescherming in inrichting van mergelgrotten	ja	8310, Bechstein's vleermuis, Meervleermuis, Ingekorven vleermuis, Vale vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Brandt's baardvleermuis, Dwergvleermuis spp, Grootoorvleermuis spp, Laatvlieger
60	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-Maas	Oplossing vismigratieknelpunten	ja	Rivierdonderpad, Rivierprik, Zalm,
61	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-Maas	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 3260, 6430, 6510, 6120, 91E0, Rivierdonderpad, Rivierprik, Rivierrombout, Kleine modderkruiper, Otter, Europese vleermuizen,...
62	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-1	Duurzaam beheer in alle deelgebieden	ja	6430, 6510, 7140, 6120, Kwartelkoning, klauwier,
63	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-3	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 3260, 6430, 6510, 6120, 91E0, Europese bever, vleermuizen,...
64	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-4	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 3260, 6430, 6510, 6120, 91E0, Europese bever, vleermuizen,...
65	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-7	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 3260, 6430, 6510, 91E0, 91F0, Europese bever, vleermuizen,...

66	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-8	herstel amfibiepoelen	ja	Boomkikker, Kamsalamander en Poelkikker
67	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-8	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 3260, 6430, 6510, 6120, 91E0, Rivierdonderpad, Rivierprik, Rivierrombout, Kleine modderkruiper, Otter, Europese vleermuizen,...
68	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-9	herstel amfibiepoelen	ja	Boomkikker, Kamsalamander en Poelkikker
69	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-9	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	6510, 6120, 91F0, Rivierrombout, bever, vleermuizen, ...
70	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-11	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 3260, 6430, 6510, 91E0, 91F0, modderkruiper, Europese bever, vleermuizen, Otter...
71	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-12	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 6430, 6510, 6120, 91E0, Kleine modderkruiper, Otter, Europese bever, vleermuizen,...
72	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	BE2200037-13	Een dynamische rivier met goede waterkwaliteit, natuurlijk hydrologisch regime en sedimentlast	ja	3270, 6430, 6510, 6120, 91E0, 91F0, Europese bever, vleermuizen,...
73	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-1	Plaatselijk herstel van de hydrologie	ja	Bechstein's vleermuis, 6510, 6410, zeggekorfslak
74	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-1	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	ja	6410, 6510, 6510, 6510, 6430, 6230

75	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-4	Omvorming van niet-habitatwaardig bos naar zuurminnende beukenbossen (9120), eiken-haagbeukenbossen (9160) en alluviale/moerasbossen (91EO) en open plekken van graslandhabitats (4030, 6230, 6510)	ja	6230, 4030
76	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-4	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	ja	6230, 4030
77	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-7	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	ja	6510 en 6230_hnk
78	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-8	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	ja	6510, 6510, grauwe klauwier
79	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-9	Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een boca-gelandschap	ja	6410, 6230, 6510_huk
80	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-10	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	ja	6510, 6510, 6410
81	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-14	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	ja	6410, 6230, 4030
82	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-15	Ecologisch herstel van Het Vinne, te Zoutleeuw	ja	3150, 7140, 6430
83	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-15	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes	ja	3150, 6430, en leefgebied woudaap, blauwborst

84	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-16	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes		ja	6230
85	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-17	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes		7230	neen
86	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-17	Realisatie van aaneengesloten beekdalmozaïek van moeras- en natte graslandencomplexen met ruigte en alluviale/broekbossen		7230	neen
87	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-17	Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een boca-gelandschap	7230	neen	87
88	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-18	Plaatselijk herstel van de hydrologie		ja	Bechstein's vleermuis, 6510_hua,
89	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-18	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes		ja	grauwe klauwier, 6510, 6510, 6410,
90	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-18	Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een boca-gelandschap		ja	grauwe klauwier
91	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-19	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes		ja	Bechstein's vleermuis, 6230, 6410
92	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-20	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes		ja	Bechstein's vleermuis, 6230, 6410

93	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	BE2200038-24	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en andere habitattypes		ja	6230, 9160, Bechstein's vleermuis
94	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-01	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en graslandhabitattypes	6210	ja	6210,6230,6510
95	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-01	Realisatie van aaneengesloten kwalitatief goed ontwikkelde graslandcomplexen	6210	ja	6210,6230,6510
96	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-02	Bosuitbreidingen		ja	9160
97	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-02	Herstel van het boccagelandschap		ja	hazelmuis, rbbsk, rbbbsp
98	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-02	Plan voor de vroedmeesterpad	6210	neen	
99	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-02	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en graslandhabitattypes		ja	6510-huk
100	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-03	Omvorming van naaldhout naar zuurminnende eikenbossen en plaatselijk heide	9150	neen	
101	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-03	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en graslandhabitattypes	9150	ja	9150
102	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-04	Herstel van het boccagelandschap		ja	rbbsk, rbbbsp, hazelmuis, grauwe klauwier, vroedmeesterpad
103	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-04	Plan voor de vroedmeesterpad	6210	ja	vroedmeesterpad, rbbsk, 6210, 6230,
104	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-04	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en graslandhabitattypes	9150	ja	9150,6230,6510
105	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-04	Realisatie van aaneengesloten		ja	6230, 6510

				kwalitatief goed ontwikkelde graslandencomplexen			
106	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-05	Omvorming van naaldhout naar zuurminnende eikenbossen en plaatselijk heide		ja	6230,403
107	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-05	Herstel van het boccagelandschap		ja	rbbsk, rbbbsp, hazelmuis, grauwe klauwier, vroedmeesterpad
108	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-05	Plan voor de vroedmeesterpad	6210	ja	vroedmeesterpad, rbbsk, 6210, 6230,
109	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-05	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en graslandhabitattypes	9150	ja	9150, 6230,6510
110	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-05	Realisatie van aaneengesloten kwalitatief goed ontwikkelde graslandencomplexen		ja	6230,6510,6230
111	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-06	Herstel van het boccagelandschap		ja	rbbsk, rbbbsp, hazelmuis, grauwe klauwier, vroedmeesterpad
112	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-06	Kwaliteitsverbetering van aanwezige bos- en graslandhabitattypes		ja	6410,6230,6510
113	BE2200039	Voerstreek	BE2200039-06	Realisatie van aaneengesloten kwalitatief goed ontwikkelde graslandencomplexen		ja	6230
114	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-1	Herstel van de hydrologie in het volledige valleisysteem	7230	ja	6410, 7230, 6430, Zeggekorfslak
115	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-1	Kwaliteitsverbetering van aanwezige habitattypes	7230	ja	6410, 7230, 6430, Zeggekorfslak

116	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-1	Samenhangend valleilandschap met met natte/vochtige hooilanden in mozaïek met andere graslandhabitats (blauwgraslanden, heischrale graslanden, ruigten, regionaal belangrijke biotopen) en in overgang naar of mozaïek met broekbossen.	7230	ja	6410, 7230, 6430, Zeggekorfslak
117	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-2	Kwaliteitsverbetering van aanwezige habitattypes		ja	6510 en vermoedelijk alkalisch hellingmoeras
118	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-6	Herstel van de hydrologie in het volledige valleisysteem	7230	ja	7140, 7230, 6410,6430, 6510, leefgebied porseleinhoen en blauwborst
119	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-6	Kwaliteitsverbetering van aanwezige habitattypes	7230	ja	7140, 7230, 6410, 6510, 6510leefgebied porseleinhoen en blauwborst
120	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-6	Creëren van een open/halfopen laagveencomplex in De Kevie	7230	neen	
121	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-6	Samenhangend valleilandschap met met natte/vochtige hooilanden in mozaïek met andere graslandhabitats (blauwgraslanden, heischrale graslanden, ruigten, regionaal belangrijke biotopen) en		ja	grauwe klauwier en 6510

				in overgang naar of mozaïek met broekbossen.			
122	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-6	Creëren van een open/halfopen laagveencomplex in De Kevie	7230	ja	7140, 7230 en leefgebied porseleinhoen, Blauwborst
123	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-7	Herstel van de hydrologie in het volledige valleisysteem		ja	6410, 6510, 6230
124	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	BE2200041-7	Samenhangend valleilandschap met natte/vochtige hooilanden in mozaïek met andere graslandhabitats (blauwgraslanden, heischrale graslanden, ruigten, regionaal belangrijke biotopen) en in overgang naar of mozaïek met broekbossen.		ja	6510 of rbb' als voor de buffering blauwgraslanden
125	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-1	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik	ja	Beekprik	
126	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-1	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik	ja	Beekprik	
127	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-3	Versterken van de rol van de taluds van het Albertkanaal als ecologische corridor	7220, 6210	neen	
128	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-3	Realisatie van aaneengesloten complexen van	6210	ja	2330, 6210, 6230

				graslandhabitats in een bocagelandschap			
129	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-4	Versterken van de rol van de taluds van het Albertkanaal als ecologische corridor	6210	ja	2330 en _dw, 4030, 6210_hk en _sk,
130	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-4	Aanpakken van verdroging	7220	ja	6510 en _huk, 6230, 7220
131	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-4	Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een bocagelandschap	6210	ja	2330, 6210, 6230
132	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-5	Aanpakken van verdroging		ja	3130, 3150, 4010, 6230
133	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-5	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik		ja	Beekprik
134	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-5	Realisatie van goed ontwikkelde vijvercomplexen en een laagveenlandschap		ja	3130, 3150, 4010, 6230
135	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-5	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik		ja	Beekprik
136	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-7	Herstel, verbinding en uitbreiding van habitattypes in de heidesfeer		ja	2330, 4030, 5130, 6230
137	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-7	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik		ja	Beekprik
138	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-7	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik		ja	Beekprik

139	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-8	Herstel, verbinding en uitbreiding van habitattypes in de heidesfeer	ja	2330, 4030, 5130, 6230
140	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-8	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik	ja	Beekprik
141	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	BE2200042-8	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik	ja	Beekprik
142	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Oplabbeek-Maaseik	BE2200043-1	Herstel van de natuurlijke waterhuishouding en/of verbetering van de waterhuishouding en natuurlijke hydrologie in het beeklandschap	ja	3260, Beekprik
143	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Oplabbeek-Maaseik	BE2200043-1	Verbetering oppervlakte- en grondwaterkwaliteit en streven naar een goede beekstructuur	ja	3260, Beekprik
144	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Oplabbeek-Maaseik	BE2200043-2	Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het heidelandschap en jeneverbesstruweel	ja	2310, 2330, 4030, Gladde slang, rugstreepad
145	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Oplabbeek-Maaseik	BE2200043-2	Herstel amfibieën en reptielenpopulaties	ja	2310, 2330, 4030, Gladde slang, rugstreepad
146	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Oplabbeek-Maaseik	BE2200043-3	Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het heidelandschap en jeneverbesstruweel	ja	4010, heikikker
147	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en	BE2200043-3	Herstel amfibieën en reptielenpopulaties	ja	4010, heikikker

		heidegebieden te As-Opglabbeek-Maaseik				
148	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Opglabbeek-Maaseik	BE2200043-4	Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het heidelandschap en jeneverbesstruweel	ja	4030, 5130, gladde slang
149	BE2200043	Bosbeekvallei en aangrenzende bos- en heidegebieden te As-Opglabbeek-Maaseik	BE2200043-4	Herstel amfibieën en reptielenpopulaties	ja	4030, 5130, gladde slang
150	BE2300007	Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen	BE2300007-29	Ecologisch beheer van waterlopen	ja	Rivierdonderpad
151	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-14	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja	Kamsalamander
152	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-17	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja	Kamsalamander
153	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-19	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja	Kamsalamander
154	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-21	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja	Kamsalamander
155	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-19	ontwikkeling Grote Pimpernelgraslanden	ja	6510
156	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-21	ontwikkeling Grote Pimpernelgraslanden	ja	6510
157	BE2400008	Zoniënwoud	BE2400008-1	Reddingsmaatregelen voor het leefgebied van Vroedmeesterpad en Vliegend hert	ja	vroedmeesterpad, vliegend hert
158	BE2400008	Zoniënwoud	BE2400008-1	Optimalisatie waterhuishouding	6210 ja	
159	BE2400008	Zoniënwoud	BE2400008-2	Reddingsmaatregelen voor het leefgebied van Vroedmeesterpad en Vliegend hert	ja	vroedmeesterpad, vliegend hert

160	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-1	Bufferzones in het valleilandschap	7220	neen	
161	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-1	Reddingsmaatregelen vliegend hert		ja	vliegend hert
162	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-1	Uitbreiding van de permanente graslandhabitats (typisch landschap met KLE van de streek	7220	ja	410, 7220, Zeggekorfslak
163	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-1	werken aan de waterloop – meanderende beken terug in het landschap	7220	ja	beekprik, rivierdonderpad
164	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-2	Bufferzones in het valleilandschap	7220	neen	
165	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-2	Reddingsmaatregelen vliegend hert	ja	vliegend hert	
166	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-2	Uitbreiding van de permanente graslandhabitats (typisch landschap met KLE van de streek	7220	ja	6410, 7220, Zeggekorfslak
167	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-2	werken aan de waterloop – meanderende beken terug in het landschap	7220	neen	
168	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-4	Reddingsmaatregelen vliegend hert		ja	vliegend hert
169	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	BE2400009-5	Bufferzones in het valleilandschap	7220	neen	

180	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	BE2400010-3	Versterken en beschermen van de water- en moerashabitats in Torfbroek en Silsombos	7210, 7220, 7230	ja	3140, 7140, 7210, 7220 en 7230
181	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	BE2400010-3	Herstel van blauwgraslanden in Torfbroek, Silsom- en Snijselsbos	ja	6410	
182	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	BE2400010-3	Verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater	7220	ja	3140, 6410, 7140, 7210, 7220, 7230
183	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	BE2400010-4	Verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater		ja	91E0, 6410
184	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	BE2400010-5	Versterken en beschermen van de water- en moerashabitats in Torfbroek en Silsombos		ja	3140 en 7230
185	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	BE2400010-5	Herstel van blauwgraslanden in Torfbroek, Silsom- en Snijselsbos	ja	6410	
186	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	BE2400010-5	Verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater	7230	ja	6410, 3140 en 7230
187	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-4	Omvorming van naaldhoutaanplanten en exoten	ja	6410	
188	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-4	Soortgerichte maatregelen voor Vliegend hert	ja	vliegend hert	
189	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-4	Afstemming van de recreatie op de ecologische waarden	ja	Porselei nhoen, Roerdo	

						mp, Woudaa p	
190	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-4	Verbetering waterhuishouding en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	7220	ja	7220, 91E0
191	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-4	Verbetering waterhuishouding en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit		ja	3150
192	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-6	Ontwikkeling van kerngebieden voor moerasvogels, vijverhabitats en natte graslanden		ja	roerdomp, porseleinhoen, woudaap,
193	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-6	Verbetering waterhuishouding en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit		ja	3150
194	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-8	Verbetering waterhuishouding en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit		ja	91E0 subtype vogelkers-essenbos
195	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	BE2400011-12	Soortgerichte maatregelen voor Vliegend hert		ja	vliegend hert
196	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	BE2400012-1	Verbetering van de waterhuishouding in de Wingevallei		ja	6410

197	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	BE2400012-1	Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden		ja	6410
198	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	BE2400012-1	Waterkwaliteitsbewaking	7230	ja	6410
199	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	BE2400012-6	Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden		ja	6410
200	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	BE2400012-6	Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden		ja	6410
201	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	BE2400012-7	Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden		ja	6410
202	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	BE2400012-13	Ontwikkeling van waardevolle vochtige schrale hooilanden		ja	6410
203	BE2400014	Demervallei	BE2400014-22	Algemene verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater		ja	3260, 91E0
204	BE2400014	Demervallei	BE2400014-1	Uitbreiding van de graslandhabitats		ja	6410
205	BE2400014	Demervallei	BE2400014-1	Algemene verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater		ja	7140, 3130, 4010, 6410, 91E0
206	BE2400014	Demervallei	BE2400014-2	Ontwikkeling landschap met KLE		ja	kamsalamander
207	BE2400014	Demervallei	BE2400014-11	Ontwikkeling landschap met KLE		ja	kamsalamander
208	BE2400014	Demervallei	BE2400014-15	Uitbreiding van de graslandhabitats		ja	6410
209	BE2400014	Demervallei	BE2400014-15	Algemene verbetering van de kwaliteit van		ja	7140, 3130, 4010, 6410

				grond- en oppervlaktewater		
210	BE2400014	Demervallei	BE2400014-16	Uitbreiding van de graslandhabitats	ja	6410
211	BE2400014	Demervallei	BE2400014-19	Ontwikkeling landschap met KLE	ja	kamsalamander
212	BE2400014	Demervallei	BE2400014-19	Herstel van de waterhuishouding van de Demervallei (OPD)	ja	roerdomp, porseleinhoen, bruine 3150; grote modderkruiper
213	BE2400014	Demervallei	BE2400014-19	Ontwikkeling van kerngebieden voor moerasvogels in Schulensbroek, Webbekomsbroek en de Demerbroeken	ja	roerdomp, porseleinhoen, bruine 3150
214	BE2400014	Demervallei	BE2400014-19	Uitbreiding van de graslandhabitats	ja	6410
215	BE2400014	Demervallei	BE2400014-22	Algemene verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater	ja	7140, 3130, 4010, 6410
216	BE2400014	Demervallei	BE2400014-22	Verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit in de Vallei van de Drie Beken	ja	3260, 91E0
217	BE2400014	Demervallei	BE2400014-22	Verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit in de Vallei van de Drie Beken	ja	3260, 91E0
218	BE2400014	Demervallei	BE2400014-22	Verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit in de Vallei van de Drie Beken	ja	3260, 91E0
219	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermondung en Zwin	BE2500001-1	Realisatie dynamische stuifduinen	2120 ja	2120
220	BE2500001	Duingebieden inclusief	BE2500001-1		2190 neen	

				duingraslanden en duinvalleien		
244	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-9	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2120	neen
245	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-10	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen
246	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-10	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2130	neen
247	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-11	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen
248	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-11	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2170	neen
249	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-12	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen
250	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-12	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2190	neen
251	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-13	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen,	2130	neen

				duingraslanden en duinvalleien		
252	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-13	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2120	neen
253	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-14	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen
254	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-14	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2190	neen
255	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-15	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen
256	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-15	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2190	neen
257	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-16	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen
258	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-16	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2190	neen
259	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-17	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen,	2130	neen

268	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-25	Terugdringen invasieve exoten	2170, 2190, 2130, 2120	neen
269	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-25	Herstel van populatie Boomkikker Herstel van populaties Kamsalamander	ja	Boomkikker (+ 2190, 2130*)
270	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-25	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2120	neen
271	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-25	De realisatie van een dynamisch intergetijdengebied	ja	1140, 1310, 1320, 1330, kluut, visdief, strandplavier, dwergsterren
272	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-25	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2190	neen
273	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-26	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen
274	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-27	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen,	2130	neen

				duingraslanden en duinvalleien			
275	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-27	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2110	neen	
276	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-28	Terugdringen invasieve exoten	2120	neen	
277	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-28	Herstel en inrichting van de fossiele duinen	2130	neen	
278	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-28	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen	
279	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-29	Terugdringen invasieve exoten	2130	neen	
280	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-29	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	neen	
281	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-30	Terugdringen invasieve exoten	2120	neen	
282	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-30	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2120	ja	2120, 2130
283	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-31	Terugdringen invasieve exoten	2170	neen	
284	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-31	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl.	2120	ja	2120, 2130

				stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien			
285	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-32	Terugdringen invasieve exoten	2190	neen	
286	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-32	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2130	ja	2120, 2130
287	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-33	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2120	neen	
288	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-33	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2170	neen	
289	BE2500001	Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin	BE2500001-34	Terugdringen vergrassing, verruiging en verstruweling in vnl. stuifduinen, duingraslanden en duinvalleien	2120	neen	
290	BE2500001	Duingebieden inclusief	BE2500001-34	Realisatie van 5 aaneengesloten duinmassieven	2190	neen	
291	BE2500003	Westvlaams Heuvelland	BE2500003-1	Verbeteren van de waterkwaliteit in deelgebieden 1, 2, 6 en 7		ja	91E0*
292	BE2422315	Demervallei	BE2422315	Herstel van de waterhuishouding van de Demervallei (OPD)		ja	roerdomp, porseleinhoen, bruine 3150; grote modderkruiper

315	BE2300007	Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen	BE2300007-38	Omvorming van naaldhout, populierenbossen en (recente) loofhoutaanplanten naar boshabitat types en zeer plaatselijk heidekernen	ja	4030				
316	BE2300007	Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen	BE2300007-37	Behoud en inrichting Kezelfort	ja		Meervleermuis, Franjestaart, Gewone/grootoorvleermuis, Ingekorven vleermuis			
317	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-1	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja		Kamsalamander			
318	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-8	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja		Kamsalamander			
319	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-9	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja		Kamsalamander			
320	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	BE2300044-12	Maatregelen voor bijlagesoorten	ja		Kamsalamander			
321	BE2300005	Bossen en heiden van zandig Vlaanderen oostelijk deel	BE2300005-3	Plaatselijk herstel van de hydrologie	ja		'91E0			
322	BE2300005	Bossen en heiden van zandig Vlaanderen oostelijk deel	BE2300005-3	Plaatselijk herstel van de hydrologie	ja		91E0			
323	BE2300005	Bossen en heiden van zandig Vlaanderen oostelijk deel	BE2300005-8	Plaatselijk herstel van de hydrologie	ja		9,10E+01			
324	BE2300005	Bossen en heiden van zandig Vlaanderen oostelijk deel	BE2300005-8	Plaatselijk herstel van de hydrologie	ja		9,10E+01			
325	BE2300005	Bossen en heiden van zandig Vlaanderen oostelijk deel	BE2300005-12	Plaatselijk herstel van de hydrologie	ja		91E0, 6430			
326	BE2500002	Polders	BE2500002-33	Herstel krekensysteem	ja		6430_mr, 7140, 1330_da, 1330_hpr; kiekendief			

327	BE2100015	Kalmthoutse Heide	BE2100015-1	Kappen van naaldhoutbestanden ten behoeve van open heide- en landduinhabitats	ja	2330, rugstreepad, gladde slang
328	BE2100015	Kalmthoutse Heide	BE2100015-1	Herstel van de natuurlijke hydrologie van het gebied	ja	3110, 4010, 7140, 7150, Gevlekte heikikker, poelkikker
329	BE2100015	Kalmthoutse Heide	BE2100015-1	Opmaak van een soortbeschermingsplan voor de Gladde slang	ja	gladde slang
330	BE2100015	Kalmthoutse Heide	BE2100015-1	Bestrijding van vergrassing ook door gericht beheer	ja	4010, 4030
331	BE2100016	Klein en Groot Schietveld	BE2100016-1	Bestrijding vergrassing ook door gericht heidebeheer	ja	2310, 2330, 4010, 4030
332	BE2100016	Klein en Groot Schietveld	BE2100016-2	Bestrijding vergrassing ook door gericht heidebeheer	ja	2310, 2330, 4010, 4030
333	BE2100016	Klein en Groot Schietveld	BE2100016-1	Herstel van de natuurlijke hydrologie van het gebied	ja	7140, heikikker, poelkikker
334	BE2100016	Klein en Groot Schietveld	BE2100016-2	Herstel van de natuurlijke hydrologie van het gebied	ja	7140, heikikker, poelkikker
335	BE2100016	Klein en Groot Schietveld	BE2100016-1	Verbindingen creëren voor populaties binnen de speciale beschermingszone	ja	insecten (bv. aardbeivlinder, gentiaanblauwtje), rugstreepad, heikikker, levendbarende adder, vleermuizen
336	BE2100016	Klein en Groot Schietveld	BE2100016-2	Verbindingen creëren voor populaties binnen de speciale beschermingszone	ja	insecten (bv. aardbeivlinder, gentiaanblauwtje), rugstreepad, heikikker, levendbarende adder, vleermuizen
337	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-1	Herstel van de natuurlijke hydrologie en verbetering van de	ja	3260, kleine modderkruiper, beekprik

				grond- en oppervlaktewaterkwaliteit		
338	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-1	Aangepast beheer en uitbreiding van beekbegeleidende graslanden en ruigtes in de valleien van de Tappelbeek, de Visbeek en het Groot Schijn	ja	6410, 6230_hmo, geel schorpioenmos
339	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-1	Aangepast beheer van de waterlopen die door de Speciale Beschermingszone stromen	ja	3260, kleine modderkruiper, beekprik
340	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-1	Herstel van de natuurlijke hydrologie en verbetering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	ja	6410, 6230_hmo, geel schorpioenmos
341	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-10	Aangepast beheer van de waterlopen die door de Speciale Beschermingszone stromen	ja	3260, kleine modderkruiper
342	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-10	Herstel van de natuurlijke hydrologie en verbetering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	ja	3260, kleine modderkruiper
343	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-5	Herstel van de natuurlijke hydrologie en verbetering van de grond- en	ja	3260, kleine modderkruiper, beekprik

				oppervlaktewaterkwaliteit		
344	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-5	Aangepast beheer van de waterlopen die door de Speciale Beschermingszone stromen	7110	ja 3260, kleine modderkruiper, beekprik
345	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	BE2100017-6	Herstel van de natuurlijke hydrologie en verbetering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit		ja 3260, kleine modderkruiper, beekprik
351	BE2100020	Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronde langs de Heerlese Loop	BE2100020-2	Reddingsmaatregelen voor de veenhabitats	7110	ja 7140_oli, 7110, Gevlekte witsnuitlibellibel, venwitsnuitlibel, noordse witsnuitlibel,
352	BE2100020	Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronde langs de Heerlese Loop	BE2100020-4	Inrichtingsmaatregelen voor Glanshavergraslanden met grote pimpernel		ja 6510, grote pimpernel, pimpernelblauwtje
353	BE2100020	Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronde langs de Heerlese Loop	BE2100020-4	Reddingsmaatregelen voor de veenhabitats		ja 7140_oli, 7110, Gevlekte witsnuitlibellibel, venwitsnuitlibel, noordse witsnuitlibel,
354	BE2100020	Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronde langs de Heerlese Loop	BE2100020-7	Inrichtingsmaatregelen voor Glanshavergraslanden met grote pimpernel		ja 6510, grote pimpernel, pimpernelblauwtje
355	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-1	Verminderen van milieudrukken	7110	neen
356	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-1	Geïntegreerd beheer van invasieve exoten en zomerganzen	7110	neen
357	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-1	Opheffen lokale knelpunten hydrologie	7110	neen

358	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-1	Instellen van een gericht natuurbeheer voor habitats met een open karakter	7110	neen	
359	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-2	Verminderen van milieudrukken	7210	neen	
360	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-2	Opheffen lokale knelpunten hydrologie	7210	neen	
361	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-2	Verminderen van recreatiedrukken	7210	neen	
362	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-16	Verminderen van milieudrukken	7230	neen	
363	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-16	Geïntegreerd beheer van invasieve exoten en zomerganzen	7230	neen	
364	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-16	Opheffen lokale knelpunten hydrologie	7230	ja	grote modderkruiper
365	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-16	Opheffen lokale knelpunten hydrologie	7230	ja	grote modderkruiper
366	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-16	Instellen van een gericht natuurbeheer voor habitats met een open karakter	7230	ja	7230, 7140_base
367	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	BE2100024-16	Verminderen van recreatiedrukken	7230	neen	
368	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-5	Herstel van de natuurlijke hydrologie in de vallei van de Kleine Nete en haar infiltratiegebieden	7110	neen	
369	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-5	Creëren van voldoende leefgebied voor Gladde slang, Rugstreppad en Heikikker	7110	neen	

370	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-5	Afstemmen van recreatie op de ecologische waarden	7110	neen	
371	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Herstel van de natuurlijke hydrologie in de vallei van de Kleine Nete en haar infiltratiegebieden	7110	neen	
372	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Creëren van voldoende leefgebied voor Gladde slang, Rugstreepad en Heikikker	7110	neen	
373	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Afstemmen van recreatie op de ecologische waarden	7110	neen	
374	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Verdere verbetering van de waterkwaliteit, herstel van de natuurlijke beekstructuur en de connectiviteit		ja	3260, beekprik, kleine modderkruiper, rivierdonderpad
375	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-12	Herstel van de natuurlijke hydrologie in de vallei van de Kleine Nete en haar infiltratiegebieden	7230	neen	
376	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-12	Reddingsmaatregelen voor veenhabitats als habitat voor Gevlekte witsnuitlibellibel en Groenknolorchis	7210	ja	7210, 7230, groenknolorchis
371	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Herstel van de natuurlijke hydrologie in de vallei van de Kleine Nete en haar infiltratiegebieden	7110	neen	

372	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Creëren van voldoende leefgebied voor Gladde slang, Rugstreppad en Heikikker	7110	neen	
373	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Afstemmen van recreatie op de ecologische waarden	7110	neen	
374	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-6	Verdere verbetering van de waterkwaliteit, herstel van de natuurlijke beekstructuur en de connectiviteit		ja	3260, beekprik, kleine modderkruiper, rivierdonderpad
375	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-12	Herstel van de natuurlijke hydrologie in de vallei van de Kleine Nete en haar infiltratiegebieden	7230	neen	
376	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-12	Reddingsmaatregelen voor veenhabitats als habitat voor Gevlekte witsnuitlibellibel en Groenknolorchis	7210	ja	7210, 7230, groenknolorchis
377	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-13	Creëren van voldoende leefgebied voor Gladde slang, Rugstreppad en Heikikker		ja	gladde slang
378	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	BE2100026-13	Creëren van voldoende leefgebied voor Gladde slang, Rugstreppad en Heikikker		ja	2310/2330, 4030, 6230, gladde slang
379	BE2100040	Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	BE2100040-1	Herstel van de natuurlijke hydrologie		ja	7140_meso, 91E0_meso
380	BE2100040	Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	BE2100040-1	Uitbouw van twee kernen landduinhabitats		ja	2310/2330

381	BE2100040	Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	BE2100040-1	Realisatie van een samenhangend netwerk van valleigebonden ecotopen		ja	7140
382	BE2100040	Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	BE2100040-6	Verder herstel van oeverkruidgemeenschappen en schrale graslanden in de Langdonken en het Goor		ja	6410, Spaanse ruiter
383	BE2100040	Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	BE2100040-6	Verdere verbetering van de waterkwaliteit		ja	3130, 4010, 4030, 6230, 6410, 7140_waterweegbree
384	BE2100040	Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	BE2100040-7	Verdere verbetering van de waterkwaliteit		ja	3130, 4010, 4030, 6230
385	BE2300006	Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-37	Inrichting van estuariene natuurontwikkelingsgebieden door ontpoldering en afgravingen	1320	neen	
386	BE2300006	Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-37	Kwaliteitsverbetering van aanwezige habitattypes in de SBZ-deelgebieden buiten de Sigmagebieden	1320		
387	BE2300006	Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-38	Kwaliteitsverbetering van aanwezige habitattypes in de SBZ-deelgebieden buiten de Sigmagebieden	1320		
388	BE2300006	Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-40	Kwaliteitsverbetering van aanwezige habitattypes in de SBZ-deelgebieden buiten de Sigmagebieden	1320		

389	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-37	Verbetering van de waterkwaliteit	1320	neen	
390	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-38	Verbetering van de waterkwaliteit	1320	neen	
391	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-39	Verbetering van de waterkwaliteit	1320	neen	
392	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-40	Verbetering van de waterkwaliteit	1320	neen	
393	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-4	Kwaliteitsverbetering van aanwezige habitattypes		ja	7140
394	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-43	Plaatselijk herstel en/of optimalisatie van een meer natuurlijke hydrologie		ja	3150, Kleine modderkruiper
395	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-44	Plaatselijk herstel en/of optimalisatie van een meer natuurlijke hydrologie		ja	3150, Kleine modderkruiper
396	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-45	Plaatselijk herstel en/of optimalisatie van een meer natuurlijke hydrologie		ja	3150, Kleine modderkruiper
397	BE2300006	Schelde- en Durme- estuarium van de Nederlandse grens tot Gent	BE2300006-46	Plaatselijk herstel en/of optimalisatie van een meer natuurlijke hydrologie		ja	3150, Kleine modderkruiper

BIJLAGE 7 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

PRIORITEITEN SOORTENBESCHERMINGSPROGRAMMA'S

(Kolom 1= prioriteit cfr. waarderingssysteem zoals beschreven in bijlage 3, Kolom 2= voorstel te clusteren soorten, Kolom 3 = toets gezond verstand, Kolom 4 = Timing opstart aanbesteding)

Prioriteit	Soorten	Gezond verstand	Timing opstart	Timing afwerking
Afgewerkt	Bever			2015
Afgewerkt	Kwartelkoning			2015
Afgewerkt	Grauwe kiekendief			2015
Afgewerkt	Hamster			2015
In opmaak	Vleermuizen			2017
Afgewerkt	Knoflookpad			2017
Afgewerkt	Roerdomp			2017
In opmaak	3 vissen			2017
In opmaak	Bruine eikenpage			2017
Afgewerkt	Heivlinder			2017
Afgewerkt	Gladde slang			2016
1	SBP Grauwe klauwier - hazelmuis	Owv allocatie doelen	2016	2017
2	SBP Vroedmeesterpad		2015	2017
3	SBP Boomkikker	Owv allocatie doelen	2017	2018
3	SBP Kamsalamander		2017	2018
4	SBP Porseleinhoen	Owv allocatie doelen	2017	2018
5	SBP akkervogels		2017	2019
6	SBP Bruine kiekendief		2017	2018
7	SBP poelkikker		2017	2019
7	SBP heikikker		2017	2019
8	SBP Rugstreepdad		2017	2019
	SBP Grote stern - Strandplevier - Dwergstern - Visdief	Geen SBP: Via kustSBZ's / uitbreiding Zwin	XXXX	
	SBP Gevlekte witsnuitlibel	Geen SBP: Enkel aangepast beheer binnen SBZ	XXXX	
	SBP Fint, zalm, rivierprik	SBP heeft weinig meerwaarde	XXXX	
9	SBP boompieper, boomleeuwerik, (korhoen), nachtzwaluw	Belangrijk voor allocatie leefgebied in relatie tot IHD	2018	2020
10	SBP aardbeivlinder	Enkel aangepast beheer	2018	2019
11	SBP veldparelmoervlinder	leefgebieden nog onvoldoende	2019	2020

		beschermd, verbindingen niet gegarandeerd		
12	SBP grote weerschijnvlinder	soortspecifieke aandacht in beheervisie grote bosgebieden nodig	2019	2020
13	SBP speerwaterjuffer - maanwaterjuffer	Enkel aangepast beheer	2019	2020
13	SBP vroege glazenmaker - variabele waterjuffer	Enkel aangepast beheer	2019	2020
14	SBP boommarter - das		2020	2021
	SBP kwak, kleine zilverreiger, purperreiger	Geen SBP: Via SIGMA	XXXX	
	SBP wielewaal	Geen SBP	XXXX	
	SBP kommavlinder, lentevuurspin	Geen SBP	XXXX	
	SBP bosbeekjuffer	Geen SBP	XXXX	
	SBP hoogveenglanslibel	Enkel aangepast beheer		
	SBP beekrombout			
	SBP kleine mantelmeeuw			
15	SBP bruin dikkopje - klaverblauwtje		2020	2021
	SBP Kempense heidelibel	Enkel aangepast beheer		

BIJLAGE 8 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

LIJST VLAAMSE PRIORITAIRE SOORTEN

Bosbeekjuffer..... Libel	Boompieper..... Vogel
Beekrombout	Grauwe gors
Hoogveenglanslibel	Steenuil
Kempense heidelibel	Grutto
Maanwaterjuffer	Geoorde fuut
Speerwaterjuffer	Geelgors
Variabele waterjuffer	Wielewaal
Vroege glazenmaker	Bruinvis..... Zoogdier
Aardbeivlinder..... Vlinder	Boommarter
Argusvlinder	Das
Bruin dikkopje	Veldspitsmuis
Bruine eikenpage	Vuursalamander..... Amfibie
Gentiaanblauwtje	Gouden tor..... Kever
Grote weerschijnvlinder	Zadelsprinkhaan..... Sprinkhaan
Heivlinder	Schavertje
Klaverblauwtje	Veenmol
Kommavlinder	Gerande oeverspin..... Spin
Veldparelmoervlinder	Lentevuurspin
Paling..... Vissen	

Deze lijst van soorten resulteert uit het project soortenmonitoring Natura 2000 waarvoor INBO een lijst van soorten opgemaakt heeft op vraag van ANB aan de hand van de volgende criteria:

- De soort dient voor te komen op de Europese Rode lijsten;
- Voor deze soorten geldt door hun toestand en trend dat Vlaanderen internationale verantwoordelijkheid heeft voor deze soorten gelijkaardig aan die voor Natura 2000 soorten en dat;
- De soort is voldoende eenvoudig te herkennen zodat monitoring met vrijwilligers mogelijk is.

BIJLAGE 9 BIJ VLAAMS NATURA 2000-PROGRAMMA

OVERZICHT ACTOREN

Alfabetische lijst van de actoren die een bijdrage leveren aan het Vlaams Natura 2000-programma.

Actor	Afkorting	Toelichting
Aanspreekpunt Privaat beheer	APB	
Administraties, provincies en gemeenten, andere administratieve overheden		
Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust	AMDK	
Agentschap Onroerend Erfgoed		
Agentschap Ruimte Vlaanderen	RV	
Algemeen Boerensyndicaat	ABS	
Boerenbond	BB	
Bosgroepen	BG	
De Scheepvaart NV		
Defensie		
Departement Landbouw en Visserij	DL&V	
Departement Omgeving		
Departement Mobiliteit en Openbare Werken	DMOW	
Departement Ruimtelijke Ordening	DRO	
Europese Unie	EU	
Gewestelijke overleginstatie	GOI	
Hubertus Vereniging Vlaanderen		
Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek	ILVO	
Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek	INBO	

programma betreft, die hun werkingsgebieden aangaan.		
Waterwegen en Zeekanaal NV	W&Z	
Wetenschappelijke begeleidingscommissie	WBC	Dit is een werkgroep van ecologisch onderlegde experts van de verschillende belangengroepen. Deze werkgroep beoordeelt de wetenschappelijke merites van een S-IHD-of andere rapporten in het kader van het Natura 2000-beleid.